

MARKINVENTERINGSPLAN

Älmhults
kommun

 Skogssällskapet

Markinventeringsplanen är en samling förslag som grundar sig på intervjuer med föreningar, allmänhet, kommunala tjänstemän och Skogssällskapet.

Inga åtgärder är beslutade, och presenterade förslag kommer sannolikt att ändras efter de goda synpunkter som framkommer under tiden för utställningen.

Förslagen skall av läsaren ses som exempel på vad som är möjligt utifrån naturens givna förutsättningar. Vad som sedan genomförs avgörs av politiska beslut, åtgärd för åtgärd.

2007-06-13

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD.....	5
SAMMANFATTNING.....	5
BAKGRUND.....	6
DET EKONOMISKA VÄRDET AV REKREATION PÅ KOMMUNENS MARKER.....	7
MARKINVENTERINGSSPLAN.....	8
Mål med markinventeringsplanen.....	8
Processen.....	8
Mångbruksträdet med prioritering.....	9
Beslutsunderlag med information.....	10
MATERIAL OCH METODER.....	10
Grundförutsättningar.....	10
Arbetsgång.....	10
Den demokratiska processen.....	11
Detaljerad plan för att skapa en infrastruktur för rekreation och friluftsliv.....	11
Verktuget Förvaltningsplan.....	12
Den geografiska sammanställningen.....	12
De olika mångbruksgrenarna.....	13
Natur.....	13
Kultur.....	13
Rekreation.....	13
Skogsbruk.....	13
Geografisk avgränsning.....	13
Hänsynsplats.....	13
Hänsynsområde.....	13
Ägarfördelning.....	14
Legala restriktioner.....	14
Naturreservat.....	14
Natura 2000.....	14
Nyckelbiotoper och andra naturvärden.....	14
Riksintressen för naturvård, friluftsliv, kultur.....	15
RESULTAT.....	15
Redovisning av resultat.....	15
Nyttjarnas behov och synpunkter.....	15
Arbetsgång.....	16
Beskrivning av interna intervjuer.....	16
Handikapprådet.....	16
Pensionärsrådet.....	17
Förskola och grundskola.....	17
Gymnasieskola.....	18
Växande Älmhult & Handelsplats Älmhult.....	20
Beskrivning av externa intervjuer, centralorten.....	20
OK Älme och Elmhults Sport Club.....	20
Älmhults motorklubb.....	21
Älmhults brukshundklubb.....	23
Älmhult-Linnébygdens ridklubb.....	24
Linnébygdens Naturskyddsförening.....	26
Bökhults byförening.....	28

Älmhults tennisklubb	28
Älmhults hembygdsförening	29
Jaktarrendatorer	30
Beskrivning av externa intervjuer, övriga orter	31
Göteryds hembygdsförening och Delarybygdens byråd	32
Enerйда bygderåd.....	33
Hallaryds sockenråd, Hallarydsgården och Hallaryds hembygdsförening	34
Liatorps samhällsförening	35
Härlunda intresseförening	36
Pjätteryds idrottsförening	36
Pjätteryds hembygdsförening	37
Diö samhällsförening	37
Båtklubbar	38
Stormöte Virestad.....	38
Beskrivning av externa intervjuer, kommersiella aktörer	40
Sjöstugans camping	40
Föreningar som har inbjudits att delta, men avstått	40
Korpen Älmhults motionsidrott	40
Älmhults scoutkår	40
Död ved kontra rekreativa värden	40
Hänsynsområden, centralorten	42
Hänsynsområden, övriga orter	49
BILAGOR	57
Markpolicy	57
Skogspolicy	57
Förteckning intressenter	57
Objektsbeskrivningar rekreativsvärden (Skogssällskapet).....	57
Objektsbeskrivningar naturvärden (kommunekolog Ingvar Nilsson).....	57
Objektsbeskrivningar kultur- och fritidsvärden (fritidskonsulent Thomas Franzén).....	57
BILAGA 1 - Markanvändningspolicy för Älmhults kommun.....	58
Älmhults kommuns markinnehav	58
Syfte med markinnehav	58
Lagstiftning	58
Nationell lagstiftning.....	58
Globala visioner	58
Miljö kvalitetsmål	59
Kommunens miljömål avseende sitt markinnehav.....	59
Markernas avkastning	59
Skötsel	59
Målavvägning.....	59
BILAGA 2 - Policy för Älmhults kommuns skogar	60
Allmänt om skogsfastigheterna	60
Målsättning för kommunens mark- och skogsinnehav	60
BILAGA 3 - Intressenter som intervjuats i arbetet med markinventeringsplanen.....	62
Föreningar Övriga.....	62
BILAGA 4 – Objektsbeskrivningar rekreativsvärden.....	63
Objekt 101 skifte Älmhult.....	63
Objekt 102 skifte Älmhult.....	64
Objekt 103 skifte Älmhult.....	65
Objekt 104 skifte Älmhult.....	66

Objekt 105 skifte Älmhult.....	68
Objekt 106 skifte Älmhult.....	69
Objekt 107 skifte Älmhult.....	70
Objekt 108 skifte Älmhult.....	71
Objekt 109 skifte Älmhult.....	73
Objekt 110 skifte Älmhult.....	74
Objekt 111 skifte Älmhult.....	75
Objekt 112 skifte Älmhult.....	76
Objekt 113 skifte Älmhult.....	77
Objekt 114 skifte Älmhult.....	79
Objekt 115 skifte Älmhult.....	80
Objekt 116 skifte Älmhult.....	81
Objekt 117 skifte Älmhult.....	82
Objekt 118 skifte Älmhult.....	84
BILAGA 5 – Objektsbeskrivningar naturvärden	85
Objekt N1 skifte Haganäs	85
Objekt N2 skifte Bökhult	86
Objekt N3 skifte Näset	87
Objekt N4 skifte Bokhultet	88
Objekt N5 skifte Liatorps bokskog	89
Objekt N6 skifte Gölet	90
Objekt N7 skifte Arnanäs	91
Objekt N8 skifte Såganäs	92
Objekt N9 skifte Klöxhult	93
BILAGA 6 – Objektsbeskrivningar kultur- och fritidsvärden	94
Objekt R/K1 skifte Såganäs, Diö	94
Objekt R/K1 skifte Arnanäs, Virestad.....	95
Objekt R1 skifte Bokhultet, Diö.....	96
Objekt R/K1 skifte Bökhult, Älmhult	97
Objekt R/K1 skifte Haganäs.....	98
Objekt R skifte Haganäs.....	99
Objekt R2 skifte Haganäs.....	100
Objekt R/K2 skifte Haganäs.....	101
Objekt R3 skifte Haganäs.....	102
Objekt R/K3 skifte Haganäs.....	103
Objekt R/K1 skifte Klöxhult	104
Objekt R1 skifte Klöxhult	105
Objekt R2 skifte Klöxhult	106
Objekt R/K2 skifte Klöxhult	107
Objekt R1 skifte Yttre Näset	108

FÖRORD

Skogssällskapet sköter den praktiska driften av skogsbruket åt en mängd kommuner, bl.a. i Älmhult. I det arbetet har vi sett att tjänstemän inte så sällan känner en osäkerhet om de i sina val av skogliga åtgärder prioriterar rätt. –”Har jag tänkt på allt.” –”Är detta den optimala skötseln utifrån alla de krav som ställs på kommunen.” och så vidare. Att skapa en process för genomförande av en övergripande markinventeringsplan har för Skogssällskapet kommit att stå i fokus, för att kunna hävda att vi tillvaratar även markens långsiktiga värden.

Den nu färdiga markinventeringsplanen är ett resultat av ett sådant arbete. Under 2006 kunde vi tillsammans med kommunen skapa ett projekt kallat ”Markinventeringsplan för Älmhult med omgivning”, finansierat till 50 % av kommunen och till 50 % genom Naturvårdsverkets lokala naturvårdssatsning, förkortat LONA. Markinventeringsplanen är en process vars syfte är att tillvarata de olika önskemål och krav som ställs på det kommunala markinnehavet, och många har fått komma till tals och lämna synpunkter. Planen kommer, när det är fastställt, att bli ett utmärkt hjälpmedel för att praktiskt förvalta kommunens markinnehav. Arbetet med att samla alla olika fakta hade inte varit möjligt utan god medverkan av personalen inom kommunens organisation, eller alla de aktörer och ideella organisationer som givit oss kunskap, önskemål och idéer. Ett varmt tack till alla som bidraget.

För Skogssällskapets Förvaltning AB
Joakim Norgren, projektledare
2007-06-13

SAMMANFATTNING

Arbetet med markinventeringsplanen har pågått under cirka 1 års tid, och inneburit många fältbesök och träffar med olika intressegrupper. Det har visat att Älmhult har flera fina områden, väl värda att ta vara på. Vissa av dem är redan idag avsatta för till exempel rekreation eller naturvård, andra rekommenderas i denna rapport att avsättas. Arbetet har varit mycket givande och inneburit kontakt med många engagerade och tillmötesgående människor, och många timmar i fält. Markinventeringsplanen har setts som ett mycket positivt initiativ av kommunen, och de olika intressegrupperna har uppskattat att få komma till tals. Generellt har det varit färre konflikter än väntat, och inga har varit olösliga. Grundsynen bland de intervjuade tycks ha varit en vilja till samförstånd.

I samband med markinventeringsplanen har en inventering av befintlig infrastruktur gjorts, vilken gör att de bord, bänkar, eldstäder, motionsspår, informationstavlor, vedförråd och dylikt som finns på kommunens mark är koordinatsatta, fotograferade och har fått sin skötselstatus dokumenterad. Uppgifterna finns att tillgå via verktyget Förvaltningsplan (mer om denna funktion längre ner i rapporten). Inventeringen har visat att det finns cirka 100 objekt med tillsammans cirka 300 tillbehör som behöver regelbunden tillsyn och underhåll. Om inte medel avsätts till regelbundet underhåll bör dessa delar av infrastrukturen tas bort för att inte ge ett dåligt intryck.

Markinventeringsplanen har visat att det finns 14 områden som är intressanta ur kulturell, biologisk och/eller rekreationssynpunkt. Beslut måste fattas kring till exempel vissa områdens prioriterade användning.

Älmhult har mycket fint att visa, men majoriteten av dessa områden är svåra att hitta till för alla som inte redan bor i kommunen. En bättre skyltning, tillsammans med ett bra foldermaterial, skulle medföra att fler nyinflyttade, turister och andra besökare skulle hitta till och få del av dessa områden.

BAKGRUND

Älmhults kommun äger cirka 2 100 ha mark, varav normal skogsmark är cirka 1 670 ha och tätortsnära skogsmark cirka 170 ha. Övrig mark består av tåkter, tomter, betesmark, åkermark, gator och vägar. Det mesta av marken är som synes produktionsskogar utan några målkonflikter. Markinnehavet är utspritt och finns bland annat i anslutning till varje tätort. Marken är intressant för kommunen av en mängd anledningar, de som är mest betydelsefulla för denna markinventeringsplan är:

- Disponera mark för att säkerställa goda möjligheter för rekreation i Älmhults tätorters närhet.
- Ge möjligheter att vidareutveckla turism och till den knutna värden inom kommunen.
- Skapa utrymme för expansion, dels för staden dels för näringslivet i dess olika former.
- Producera virke och därmed skapa ekonomi för annan verksamhet.

Markerna är attraktiva för en mängd olika verksamheter både de rent kommersiella samt de som kan kopplas till friluftsliv och sport. Här finns många kulturella och biologiska värden, och många verksamheter är sedan lång tid etablerade i områdena. Detta har skapat ett flertal önskningskrav från organisationer och individer både inom kommunens egen organisation och bland dess innevånare.

Kommunen har en stark vilja att så många verksamheter som möjligt skall kunna existera sida vid sida. För att bringa klarhet i hur marken skall disponeras har man anlitat Skogssällskapets Förvaltning AB för att samla alla fakta i en markinventeringsplan, som till slut efter en demokratisk process skall bringa klarhet i vilken mark som skall ha vilket primära användningsområde. Inventerare har varit Anna Sundberg, ansvarig för metodutveckling och Förvaltningsplan har varit Anders Braide, projektledare har varit jägmästare Joakim Norgren.

DET EKONOMISKA VÄRDET AV REKREATION PÅ KOMMUNENS MARKER

Att fullt ut sätta värde på de åtskilliga promenader som företas i rubricerade områden är svårt, då de skapar en mängd värden som vi inte enkelt kan värdera på en marknad. Att promenera runt i skogen är en så kallad ”fri nytthet”.

”Det faktum att en nytthet är fri, det vill säga saknar marknadspris och därmed kan nyttjas gratis, betyder dock inte på något sätt att den saknar värde. För att en nytthet skall ha ett välfärdsekonomiskt värde krävs nämligen inte att den betingar ett pris på en marknad, utan kriteriet är att den efterfrågas av samhällsmedborgarna”.

”Problemet är emellertid, att än så länge råder betydande brist på vetenskapligt grundad kunskap om hur mycket icke-marknadsprissatta skogliga miljönyttigheter bidrar till välfärden (en brist som är mer uttalad i vissa områden än i andra). Det finns med andra ord en uppenbar risk för att sådana skogliga miljönyttigheter tillmäts en från välfärdssynpunkt felaktig prioritet i förhållande till marknadsprissatta skogliga nyttheter, till följd av att de förras bidrag till välfärden inte alls kan avläsas med samma automatik som de senares. En oro för att en sådan risk föreligger blir knappast mindre när man ganska ofta hör uttryck som ”övriga värden” eller ”mjuka värden” i samband med andra skogliga nyttheter än virke. ”Man kan nämligen inte med någon strikt välfärdsekonomisk förankring hävda att till exempel skogen som rekreativmiljö i sig representerar en ”mjukare” form av värde än vad virket gör – endast att det förstnämnda värdet kräver betydligt mer forskning än det senare för att kunna kvantifieras”.

Citaten ovan är hämtade ur ett alster av professor Leif Mattsson som heter **Skogens välfärdsekonomiska rekreativvärde: Utgångspunkter och kunskapsläge samt forskningsbehov i Sydsverige**. Den som vill gräva djupare i denna fråga rekommenderas att läsa densamma.

Här sammanfattar han vad som idag är känt om möjligheten att på ett empiriskt sätt värdera ett besök i skogen, det vill säga det samlade värdet för samhället. Det finns en mängd parametrar som vi intuitivt förstår är betydelsefulla. Till exempel Älmhults attraktionskraft för inflyttning, god hälsa hos invånarna, insikt hos invånarna om naturens betydelse för ett fungerande samhälle med mera.

Vi skall göra ett försök att skatta värdet av rekreationen på Älmhults marker. Mattsson ger exempel på tre olika värden som han hämtar ur tidigare forskning:

- En studie med bäring på förhållandena i Västerbotten satte värdet av ett skogsbesök till 65 kronor.
- En annan studie undersökte värdet av att befinna sig i naturen i samband med organiserad turistverksamhet, dels i Arjeplogsfjällen, dels i Harasjömåla i Olofströms kommun. I denna studie sattes värdet till 44 kronor.
- Slutligen refererar han till en äldre studie från 1992 som sammanställer 100 studiers resultat på detta ämne från hela världen. Den studien kommer fram till att den genomsnittliga värderingen av en dag i skogen per person är 230 kronor. Alla priser omräknade till dagens penningvärde.

Detta ger en bild av vad en dag/ett besök i skogen är värd, men vi vet inget om hur många som besöker dessa grönområden. Vi tar därför och gissar att varje person i Älmhult går ut i ett av kommunen ägt område och går ett par timmar 1-5 gånger om året. Det bor ca 15 500 personer i Älmhults kommun, vilket ger oss följande matris på ett estimerat värde.

Tabell:

Välfärdsekonomiskt värde per år av rekreation i Älmhults skogar, givet alternativa ingångsvärden vad avser dels värde per skogsbesök (max heldag), dels antal skogsbesök per år:

VÄRDE I KRONOR PER SKOGBESÖK (MAX HELDAG)

	<u>44 kronor</u>	<u>65 kronor</u>	<u>230 kronor</u>
Ett per invånare, 15 500 besök	0,7 milj	1 milj	3,6 milj
Två per invånare, 31 000 besök	1,4 milj	2 milj	7,1 milj
Fem per invånare, 77 500 besök	3,41 milj	5,04 milj	17,8 milj

Efter samtal med skogligt ansvarig har jag fått uppgiften att skogsbruket i de aktuella skogarna avkastar cirka 1 000 000 kronor per år. Vi kan konstatera att det rekreativa värdet överstiger den summa som skogen avkastar i form av försålt virke, även om vi räknar lågt. Den avkastningen är en viktig inkomstkälla i sig, och kanske rent av den ekonomiska motorn i kommunens satsningar för god rekreation i de tätortsnära skogarna. Kommunen skall enligt vår mening fortsätta att bruka skogen men satsa mer på att främja rekreationen i densamma.

MARKINVENTERINGSPLAN

Mål med markinventeringsplanen

Planen skall genomföras på de av kommunens marker som kan förväntas innehålla målkonflikter mellan olika typer av markutnyttjande. Markinventeringsplanen och den process det innebär syftar till att lösa upp sådana konflikter. Det skall skapa en rumslig prioritetsordning över vilket övergripande mål som skall gälla för varje enskild bit av marken.

Processen

En markinventeringsplan så som Skogssällskapet definierar den, är främst en process där alla ges möjlighet att föra fram sina åsikter och önskemål varefter markägaren fattar beslut för att skapa en prioritetsordning. I fallet Älmhult blir det frågan om politiska beslut efter att allmänheten fått lämna synpunkter.

En markinventeringsplan är nödvändig för att kunna besluta om vilket mål som har företräde framför ett annat. Den behövs för att hålla ordning på olika målsättningar och önskemål för olika områden. Kraven på en offentlig markägare att på sin mark ge utrymme för en mängd

aktiviteter har ökat. Vi talar i dag om ett mångbruk i skogen. De olika mångbruksgrenarna är i detta fall natur, kultur, rekreation och skogsbruk.

Markinventeringsplanen skapar en övergripande ordning på markerna. Vilken bit skall användas till vad? Efter att den är klar följer skötselplaner för de olika mångbruksgrenarna. En ny skogsbruksplan är den vi är mest bekanta med, men det behövs också detaljerade planer för att sköta kulturvärden, naturvärden, rekreation osv. Markinventeringsplanen är den indelning av marken som styr övriga driftsplaner. Det kommer över tiden att uppstå nya önskemål, markköp eller försäljning med mera. Det leder till att en markinventeringsplan inte är statisk, det tillkommer hela tiden nya fakta vilket kommer att påverka markinventeringsplanen. Nya politiska överväganden kommer att behövas över tiden.

Vi har samlat in fakta om alla legala restriktioner som finns på markerna. Det är till exempel nyckelbiotoper, fornlämningar med mera. Därutöver har tjänstemännen inom kommunen lyft fram fakta rörande just sitt ansvarsområde/sin mångbruksgren. Vi har med talat med alla de intresseorganisationer och lokala näringsidkare som kommunen anvisat. Vi har tillfrågat olika delar inom kommunens egen organisation om man har några önskemål eller idéer. Målet har varit att alla som är eller vill vara verksamma på den aktuella marken skall ha erbjudits möjlighet att yttra sig.

Marker som dessa hyser många platser med olika möjliga målsättningar. Dessa har identifierats och beskrivs som hänsynsobjekt och hänsynsområden. Områdenas olika mål och skötsel skall i praktisk drift säkerställa värden och därmed ett lämpligt landskap för olika aktiviteter.

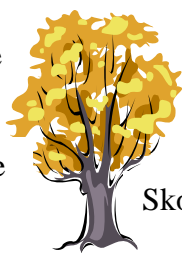
Mångbruksträdet med prioritering

Vi kan se marken som ett träd där rotsystemet och stammen består av de tungt vägande ekonomiska verksamheterna såsom skogs- och jordbruk. I trädets krona skall rymmas en mängd andra verksamheter.

Lagstiftning jämte fastställda planer för området styr bevarandet av markens natur- och kulturvärden. Kompletterande natur- och miljöinventering genomförs vid behov.

Naturvärde

Kulturvärde

Aktivitet

Skogsproduktion

Brukandet av området styrs av övergripande målsättning utifrån ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv på fastigheten, nedbrutet till olika mångbruksgrenar.

Beslutsunderlag med information

Beslutsfattandet sker med hjälp av den så kallade fastighetskartan. Den övergripande målsättningen konkretiseras till mångbruksgrenar som sinsemellan får en prioritet. Med hjälp av hänsynsområden eller zoner avgränsas områden med speciell målsättning och skötselriktning, till exempel ett rekreationsområde eller ett kulturområde. Den generella hänsynen utanför dessa ytor preciseras.

Förvaltningen planeras för de olika mångbruksgrenarna. För skogsbruket till exempel sker detta på en skogsbrukskarta i en skogsbruksplan. Styrande åtgärder planeras för att säkerställa värden och sträva mot olika mål. Åtgärder för skötsel av kulturvärden, biologiska värden och infrastrukturen för friluftsliv läggs också fast i skötselplaner. Samtliga åtgärder sammanställs i en årsplan som ligger till grund för budget och bokslut.

Rekreatiomsområden presenteras för allmänheten på en karta där sevärdheter, serviceinrättningar med mera finns, vidare sprids information om området via foldrar, på informationstavlor och via internet. Markgästerna är de egentliga kunderna som ska erbjudas rekreation i området. Förhoppningen är att de skall upptäcka och njuta av natur- och kulturvärden integrerat med ett aktivt skogsbruk där så är möjligt.

MATERIAL OCH METODER

Grundförutsättningar

Skogsbruk skall enligt kommunledningen bedrivas uppdelat på produktionsskogar, skogar i anslutning till bebyggelse samt skogar inom bebyggelse. Produktionsskogarna skall skötas för att ge bra avkastning och värdeutveckling. Skogar nära och i bebyggelse har inte samma krav på sådana traditionella avkastningskrav. Denna Markinventeringsplan har avgränsats till de områden nära bebyggelse där målkonflikter kan vara mest sannolika. Kommunens tjänstemän har till utredaren avgränsat cirka 500 ha som omfattats av uppdraget att skapa planen. Skogsällskapet har i sitt arbete med markinventeringsplanen på ett opartiskt sätt bedömt de olika frågorna och viljeyttringarna.

Arbetsgång

Arbetet startade under maj 2006. Det första steget var att skapa utkast till en markpolicy, det vill säga en beskrivning av hur kommunen i stora drag ser på hur markerna skall disponeras. Detta skedde tillsammans med kommunens tjänstemän. Denna markpolicy kommer att läggas fast i ett politiskt beslut (bilaga: förslag till markpolicy). Grundkarta levererades från kommunen.

Vi samlade de tjänstemän som skulle vara ansvariga för sin mångbruksgren. De ombads komma med vilka värden de ville lyfta fram (undantaget rekreation där Skogssällskapet hade det ansvaret). Området/objektet avgränsades geografiskt så snävt som möjligt. Värden beskrevs, mål definierades. Informationen sparades i speciella formulär. Den geografiska avgränsningen har erhållits i digitala kartor såväl som på pappersdito.

Ansvariga tjänstemän för olika ämnesområden/mångbruksgrenar har varit:

- ❖ natur och vatten   kommunekolog Ingvar Nilsson
- ❖ kultur   fritidskonsulent Thomas Franzén
- ❖ skog   parkchef Sten Torneby

Andra viktiga personer på kommunen har varit beställaren teknisk chef Anders Westerberg samt va-ingenjör Christina Larsson som hjälpt till med karthanteringen.

Övriga källor som använts har varit:

- ❖ översiktsplan för Älmhults kommun 1992
- ❖ översiktsplan för Älmhults kommun 2006
- ❖ inventering av kommunens fritidsområden 2004

De olika intresseorganisationer och aktörer som anvisats av kommunen har intervjuats. Man har fått lämna synpunkter och förslag. Se vidare nedan under kapitlet ”Nyttjarnas behov och synpunkter”. Vi har då även erhållit information som inte direkt har bäring på detta uppdrag. Denna information redovisas i denna rapport även om den inte direkt ingick i vårt uppdrag. Det känns som att mötet förpliktar oss att i alla fall föra fram vad som sagts till kommunens ombud (det vill säga Skogssällskapet).

När alla dessa fakta och önskemål samlats in har arbetsgruppen samlats för att gemensamt ge förslag till prioriteringar område för område. I några fall har ytterligare kontakter med nya nyttjandegrupper tagits. Därefter har förslag till en Markinventeringsplan presenterats för kommunstyrelsens arbetsutskott. Nu vidtar en demokratisk process som syftar till att på ett klokt sätt förankra planen.

Den demokratiska processen

Kommunens mark tillhör alla, så det är inte så konstigt att det är många som har önskemål och synpunkter. Genom att möta representanter för olika nyttjandegrupper har många indirekt fått möjlighet att komma till tals. Nu är det så att inte alla är anslutna till en sådan grupp, men det är av vikt att alla får möjlighet att tycka till om den föreslagna markinventeringsplanen. Därför kommer materialet att ställas ut på ett flertal platser i kommunen, utifrån det materialet är det sedan fritt att lämna synpunkter till kommunens tekniska kontor. Dessa kommer sedan att beaktas och påverka den slutgiltiga markinventeringsplanen, som kommer att fastställas i kommunstyrelsen.

Detaljerad plan för att skapa en infrastruktur för rekreation och friluftsliv

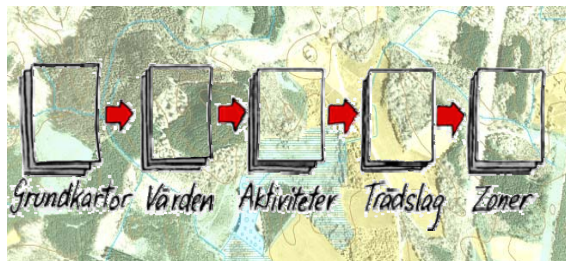
För att kunna beakta de rekreativa värdena erhöll Skogssällskapet uppdraget att undersöka var de finns inom området samt beskriva den infrastruktur som redan finns. Vi har funnit några platser och stråk som är lämpliga att vidareutveckla. Vad som finns och möjlig ny infrastruktur för rekreation återfinns på kartor. Vi har inte gjort någon bedömning om de kan komma att

genomföras i en framtid. Med detta sagt så förstår var och en att en markinventeringsplan löpande måste revideras i takt med nya idéer och förslag.

Verktyget Förvaltningsplan

Informationen som har samlats in har varit omfattande. För att kunna strukturera materialet i olika kartskikt har vi velat arbeta i ett Geografiskt Informations System (GIS). Vi har nyttjat vår applikation Förvaltningsplan som finns tillgänglig via Internet. Den för detta arbetet specifika informationen har samlats på en länk via www.dinskog.se. I Förvaltningsplan ges möjlighet att bland annat koppla dokument till objekten på kartan. Det är i Förvaltningsplan som den geografiska helhetsbilden finns. Hemsidan kräver ett användarnamn och lösenord. Från Förvaltningsplan kan olika data exporteras till kommunens egna GIS om så önskas.

Den geografiska sammanställningen

För att kunna hantera stora mängder information knutna till geografien behövs en digital kartdatabas. Olika skikt kan kombineras för att i analysen användas för utveckling och skötsel av området, liksom för att lösa intressekonflikter mellan olika användningsområden. Skogssällskapetets planverktyg "Förvaltningsplan" har utvecklats speciellt för dessa ändamål.

Den geografiska sammanställningen innehåller flera olika skikt. Det är skikt som innehåller information av samma typ till exempel alla hänsynsområden för kultur. I applikationen Förvaltningsplan kan man släcka och tända den geografiska informationen allt efter de frågor man söker svar på. Databasen innehåller cirka 100 olika objekt/hänsynsplatser/hänsynsområden.

Målen med markinventeringsplanen är flera. Det främsta har varit att göra en rumslig indelning av marken, som skall kunna ligga till grund för beslut om vilken prioritering som skall vara den överordnade på respektive plats.

Efter att ha lagt samman de olika mångbruksytorna överlappade dessa varandra i Haganäs och Liatorp. Här uppstod alltså ett behov av prioritering av vilka behov som skall råda över ett annat. Skogssällskapet har här föreslagit vilken målsättning som skall vara överordnad. I Såganäs överlappade också de olika intressena varandra, men en skötsel av området utifrån de kulturella värderingarna visade sig även tillgodose natur- och rekreationsbehoven. När det gäller Bökhult fanns också en remsa av området med kolliderande intressen, men efter en jämkning mellan rekreation och biologi löstes den konflikten.

De olika mångbruksgrenarna

De olika mångbruksgrenarna representerar olika intressen och mål med markens nyttjande. Vissa mål och värden gäller även för andra mångbruksgrenar. Till exempel kan ju en spännande rasbrant med höga naturvärden även vara något för skogsflanören att vila ögonen på. I resonemanget som skall leda fram till en indelning av markerna efter olika mål, fokuserar vi bara på just den enskilda mångbruksgrenens mål. De flesta av målen för olika mångbruksgrenar står inte i konflikt med varandra.

Natur

Här inryms höga naturvärden. Underlaget är dels nyckelbiotoper och andra legala skydd, dels olika typer av inventeringar eller annan kunskap om var höga värden står att finna.

Kultur

Här inryms höga kulturvärden. Underlaget är legala skydd i form av kända fornminnen, samt annan kunskap som kommunen besitter.

Rekreation

Här inryms platser som redan i dag hyser en verksamhet. Det kan vara till exempel bad, stigar eller grillplatser. Det kan också vara platser som har potential för att kunna utvecklas till betydande platser/områden för rekreation.

Skogsbruk

Skogsbruk är av förklarliga skäl den största markanvändningen på skogsmark. Den del av markerna som inte tas i anspråk för mål inom övriga mångbruksgrenar betraktas som just produktionskog. I de tätortsnära skogarna respektive de som ligger inom bebyggelse gäller de mål för skogsbruket som är fastlagda i Älmhults skogsbrukspolicy (se bilaga skogsbrukspolicy). Inom denna kan inriktningen för skötseln modifieras i form av generell hänsyn till det ena eller andra. I de områden där annat övergripande mål gäller skall skogsbruket styras i en bestämd riktning som gynnar det övergripande målet. Ett sådant skogsbruk kan i regel bedrivas på de flesta marker oavsett andra mål.

Geografisk avgränsning

Vi har försökt att avgränsa de olika platserna, objekten med mera så snävt som möjligt. De enheter som vi valt att definiera är följande:

Hänsynsplats

En hänsynsplats är till exempel en grillplats eller en mindre fornåker. En plats runt vilken inskränkningar för annan markanvändning behövs för att säkerställa objektets värde/kvalitet.

Hänsynsområde

Ett hänsynsområde är till exempel en skog i anslutning till ett dagis, växtplatsen för en blomma eller en mindre hagmark.

Ägarfördelning

Arbetet med markinventeringsplanen har fokuserats på den kommunalt ägda marken. På vissa orter har dock blicken fått lyftas utöver denna horisont, eftersom motionsspår och dylikt sträckt sig in på privat mark. På dessa marker äger alltså inte kommunen rådighet, varför ett nära samarbete/samsyn med markägaren krävs. Kommunala och privata intressen sammanfaller ur denna aspekt i Liatorp, Såganäs, Häradsbäck, Hallaryd och Delary.

I kontakten med föreningar och intressenter på dessa orter har det framgått att samarbetet fungerar väl, och en rundringning till de större privata markägarna har bekräftat detta.

Legala restriktioner

I ett naturområde är det inte bara de olika nyttjarna som har åsikter om förvaltning och utveckling. Skötsel och andra åtgärder styrs också av ett antal legala faktorer som begränsar användandet. Det är till exempel naturreservat (Länsstyrelse eller kommun), Natura 2000 (EU) samt nyckelbiotoper och andra naturvärden (Skogsstyrelsen).

Naturreservat

Länsstyrelse eller kommun kan förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Om området behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer kan det också förklaras som naturreservat. Inget av de i markinventeringsplanen undersökta områdena har sammanfallit med kommunens naturreservat.

Natura 2000

Inom EU finns ett nätverk av skyddsvärd natur kallat Natura 2000. De områden som ingår i nätverket innehåller livsmiljöer eller arter som listas i EU: s fågeldirektiv (fågelarter) eller habitatdirektiv (övriga arter och naturtyper). Dessa behöver inte vara unika i sitt land, men innehåller livsmiljöer som är värdefulla i ett europeiskt perspektiv. Syftet är att bidra till att upprätthålla och/eller återskapa gynnsam bevarandestatus för bland annat myrar, bokskog, trädbeklädda betesmarker, rödlistade fåglar och svampar, samt fridlysta skalbaggar. Av de i markinventeringsplanen aktuella områdena är Bokhultet i Diö ett Natura 2000 område.

Nyckelbiotoper och andra naturvärden

En nyckelbiotop är en avgränsad livsmiljö som kan vara allt från ett enskilt jätteträd till en urskog på 100 hektar. Kännetecknet är att den har en avgörande betydelse för hotade och sällsynta arter. En nyckelbiotop har inget formellt lagligt skydd, men åtgärder som förändrar miljön får endast utföras i samråd med Skogsstyrelsen. Vissa områden bevaras bäst som nyckelbiotoper genom att undantas från skogsbruk, medan andra behöver skötsel för att befintliga naturvärden ska bibehållas och utvecklas. Det finns också områden med andra naturvärden som anses värda att bevara och vårda, även om de inte uppnår nyckelbiotopstatus.

Vissa livsmiljöer med stor betydelse för växt- och djurarter påträffas bara som små spridda öar i det övriga landskapet. Ett område med sådana skyddsvärda öar kan avsättas som biotop-

skyddsområden, vilket innebär att de skyddas för all framtid, men att ägande- och jakträtt inte påverkas. Däremot avstår markägaren i detta fallet helt från skogsbruk, och får inte heller vidta andra åtgärder som kan skada naturvärdena.

Exempel på nyckelbiotoper och andra naturvärden är ädellövsskogar, naturskogsartad barrskog, sumpskogar, rasbranter och döda träd.

Riksintressen för naturvård, friluftsliv, kultur

Inom Älmhults kommun finns riksintressen inom såväl naturvård som friluftsliv och kultur. Förslag och dylikt som framkommit i arbetet med markinventeringsplanen står dock inte i konflikt med något av dessa.

RESULTAT

Redovisning av resultat

Vi har redovisat resultat vid två föredragningar och delvis vid en exkursion för kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessa föredragningar tillsammans med denna rapport och dokumentationen på hemsidan www.dinskog.se utgör resultatredovisningen.

Nyttjarnas behov och synpunkter

Som nämnts ovan ställs det en mängd krav på kommunen och dess mark från olika nyttjandegrupper. Områdena är attraktiva för så skilda verksamheter som förskolans lek och en stunds stilla kontemplation efter en hektisk arbetsdag, såväl som rent kommersiell verksamhet. Gruppernas sinsemellan skilda behov och önsknings måste fångas upp, dokumenteras och vägas in i beslutsprocessen, för att en markinventeringsplan ska kunna förankras hos allmänheten.

Att tillmötesgå de behov och önsknings som framkommit kan medföra kostnader för kommunen i olika utsträckning. Denna kostnad, beräknad i kronor och ören, ska dock vägas mot den samhällsekonomiska vinst som görs av t.ex. ett ökat nyttjande av skog och mark för fysisk aktivitet, och en därmed förbättrad trivsel och folkhälsa för invånarna.

Arbetsgång

För att få ett så brett beslutsunderlag som möjligt har både kommunens egna funktioner (interna) samt övriga nyttjare (externa) tillfrågats. De interna har bestått av representanter för gymnasie-, grund- och förskola samt handikapp- och pensionärsråd. De externa av föreningar/andra aktörer, verksamma på den aktuella marken/orten och anvisade av kommunen.

Kontakterna med intressenterna har skett i tre steg. Först skriftlig kontakt, sedan telefonsamtal och i de allra flesta fall ett personligt möte. Mottagandet har i samtliga fall varit positivt, och de intervjuade har sett kommunens initiativ till en markinventeringsplan, där de faktiska nyttjarnas behov och åsikter lyfts fram, som något mycket positivt och uppskattat.

Att samla in alla olika gruppers synpunkter hade inte varit möjligt utan medverkan av de engagerade intressenterna, som bidragit med kunskap, önskemål och idéer. Ett stort tack till alla som medverkat!

Beskrivning av interna intervjuer

Handikapprådet

Möte med Leif-Arne Olsson och Eva Svensson 2006-09-26.

Rådet anser att det är av stor vikt att kommunens fritidsområden är tillgängliga även för dem med olika typer av funktionshinder. De områden som idag kan användas av hjulburna är de korta slingorna i Haganäs och Klöxhult. Bökhult är också lämpligt, samt Näset om man påbörjar turen från parkeringsplatsen. Att ta sig till Näset från öster via gång- och cykelbanan låter sig inte göras då tunneln under järnvägen är för brant. Varje område bör kunna erbjuda en kort slinga (max 1,5 km) för dem som har svårt att orka.

Inga av kommunens fritidsområden är tillgängliga för synskadade utan ledsagare. Denna möjlighet skulle kunna skapas genom att lämplig sträcka i till exempel Haganäs (som är mest centralt och erbjuder faciliteter som toalett) hårdgjordes och försågs med kant på ena sidan.

När det gäller hörselskadade, reumatiker och hjärt-lungsjuka använder de samma områden som övriga allmänheten, dock i sin egen takt. Just gruppen hjärt-lungsjuka är flitiga besökare i friluftsområdena, eftersom fysisk aktivitet är en del av deras rehabilitering. Att det finns gott om bänkar att vila på under turen är viktigt.

Rådet anser att nuvarande friluftsområden är tillräckliga för befintliga behov, dock med tillägget att den ovan nämnda hårdgjord sträckan för synskadade utan ledsagare skulle öka möjligheten till ett aktivt friluftsliv. I takt med att det nya bostadsområdet byggs ökar betydelsen av Bökhult, som då kan utvecklas till ett område där hänsyn tas till även de besökargrupper med olika former av funktionshinder.

Förslag

Utveckla tillgängligheten i Haganäs för människor med olika typer av funktionshinder. Genomför en fördjupad studie i vilka åtgärder som behövs. Initialt är det bättre att ett område anpassas väl, än att det görs mindre åtgärder i flera områden.

Pensionärsrådet

Möte med rådet 2006-09-13

Rådet vill se en allmän uppsnygning av de tätortsnära områdena, och att avverkade träd, rotvältor, grenar och dylikt inte tillåts ligga kvar och ruttna.

Det finns några områden som rådet anser vara viktiga för denna grupp av allmänheten. Haganäs har bra underlag och lämpliga sträckor, men man vill elljusspåret driftsätts igen. Yttre Näset och Klöxhult anses också ha bra underlag och sträckor. I Bokhultet vill man att de träd som är på väg att falla, och därmed utgör en säkerhetsrisk, ska tas ner. Om dessa områden sköts täcker de denna gruppas allmänna rekreationsbehov, då de som önskar ytterligare möjligheter har möjlighet att ta sig ut i skogen på egen hand.

Förutom områdena ovan anser rådet att Dihult, Gölet i Liatorp och området norr om Råshultstugan har ett stort värde ur upplevelsesynpunkt och bör vårdas. Rådet anser också att den damm som funnits söder om Ormakullagården bör återställas, förses med grillplats och eventuell äventyrslekplats. Vintertid skulle den även kunna fungera som skridskobana.

Förslag

Tillmötesgå även denna gruppas behov/kommande behov genom en utvecklad tillgänglighet i Haganäs.

Förskola och grundskola

Samtal med Ingela Ström november 2006

Lärarna på de olika skolorna kontaktades av Ingela, för att inkomma med områden och specifika önskemål kring markanvändningen. Svaren kom i form av förteckning över områden aktuella för undervisning och lek.

Eftersom specifika önskemål om hur de olika områdena skulle förvaltas för att passa skolans behov inte inkom, togs en förnyad kontakt med den direkta frågan om de hade önskemål kring åtgärder i dessa områden. Några sådana hade man dock inte, utan nöjde sig med att områden var utpekade.

På följande platser säger sig skolan använda närmiljön för aktiviteter i centralorten;

- ❖ Haganässkogen och hembygdsparken
- ❖ Arnolds park
- ❖ Älmekulla idrottsplats
- ❖ skogen bakom Norregårds förskola, samt pulkabacken i det närliggande bostadsområdet
- ❖ grönområdet vid Almgården
- ❖ Klöxhults fritidsområde
- ❖ Klöxhults idrottsplats
- ❖ Yttre Näset
- ❖ bokbacken bakom Villa Siesta

Andra områden där spår i terrängen visar att barns aktiviteter pågår är:

- ❖ Gemön
- ❖ Ormakullagården
- ❖ området norr om Linnéskolan

På följande platser säger sig skolan använda närmiljön för aktiviteter i övriga orter;

- ❖ Ryfors - backen med grillplats väster om skolan/förskolan, skogsområdet öster om skolan där det finns hälsoslinga och sagostol samt myren väster om skolan
- ❖ Hallaryd – grillplatsen ”Mulleboet” i det område där uteförskolan håller till samt skogsområdet runt fotbollsplanen
- ❖ Diö – Bokhultet och fotbollsplanen

Fältbesök i de olika orterna visar att skolans närområde används även på övriga orter.

Förslag

Vid framtida åtgärder i dessa områden, samt övriga områden i direkt anslutning till förskola/skola, ska kontakt tas med respektive skola för att ge elever och lärare möjlighet att vara med och påverka närmiljön.

Gymnasieskola

Samtal med Lars Uddbäck november 2006

Den första kontakten med lärarna, via Lars, resulterade i endast två svar. Eftersom det vore osannolikt att dessa inte skulle ha några synpunkter, gjordes ett besök på skolan i samband med en studiedag. Besöket fick önskat resultat, och ett flertal synpunkter inkom på hur området i skolans närhet kan användas för att gynna eleverna och undervisningens olika ämnen. Förslagen består dels av resultat från studiedagen, dels från en förteckning som tidigare skickats från eleverna till Thomas Franzén.

Följande idéer på åtgärder och aktiviteter inkom från lärarnas studiedag;

- ❖ Rusta upp befintliga motionsslingor, stigar och vägar så att de blir användbara för alla
- ❖ Ersätt de stormfällda ytorna med lövträd, och övriga närliggande ytor med parkliknande vegetation

- ❖ Gör om området mellan skolan och Torngatan till park med till exempel stor damm, gångar, buskar och vackra träd, så att det blir en plats för kontemplation och njutning. Alternativ placering av parken kan vara grusplanen framför skolan.
- ❖ Skapa möjlighet för odling av till exempel grönsaker och kryddörter.
- ❖ Anlägg ett växthus mellan skolans flyglar.
- ❖ Anlägg grillplats med bänkar, och eventuellt tak, i direkt anslutning till skolan i norr.
- ❖ Anlägg vindskydd för övernattningsmöjlighet och grillplats i Haganäs.
- ❖ Rusta upp det nedlagda långa motionsspåret.
- ❖ Anlägg en redskaps- och hinderbana i Haganäs, en för vuxna och en för barn.
- ❖ Fler planteringar med buskar, träd, blommor och berså i närheten av skolan.
- ❖ Främja små stigar i skogen, där eleverna kan leta svamp på hösten.
- ❖ Skapa något som avgränsar grusplanen och bänkarna närmast skolan.
- ❖ Anlägg basketplan och möjlighet till längd-/höjdhopp och dylika friidrottsaktiviteter.
- ❖ Skapa möjlighet för aktiviteter av typen 4H eller bemannad lekplats.
- ❖ Anlägg fotbolls-/frisbeegolf och skateboardramp.
- ❖ Bevara och återupprätta det flertal biotyper som fanns i området innan stormarna, då dessa är mycket användbara i NV-programmets undervisning. Som exempel kan nämnas myrmark, gammal granskog, blandskog, gammal kulturmark och vattensystem.

Något som bör uppmärksammas speciellt är gymnasiesärskolans förslag, kallat ”En sinnespark eller –stig”. Tanken är att den ska vara anpassad till flera olika typer av funktionshinder bland både äldre, barn och andra grupper.

Placeringen av denna Sinneas park föreslås vara delar av området mellan Haganässkolan och Torngatan, och utformningen bygger på att använda alla sinnen för att känna, lukta, se, höra och kanske till och med smaka. Förslagen nedan bygger på särskolans, men är kompletterade med synpunkter av Skogssällskapets personal.

- ❖ Gångar och stigar ska vara i rullstolsbredd. med mötesplatser där två rullstolar kan passera varandra.
- ❖ Gångarna ska bestå av olika typer av underlag, till exempel grus, plattor, asfalt, gräs, för att ge olika upplevelser under fötterna.
- ❖ Skapa en låg kant, med lämplig färg, utmed gångarna för att ge synskadade möjlighet att orientera sig.
- ❖ Bygg broar över diken för att möjliggöra passage, gärna trä för att ljudet ska förändras när man går från gången till bron.
- ❖ Anlägg grillplats där både bord och eldstad är anpassade för hjulburna.
- ❖ Komplettera med flera bänkar som ger möjlighet till vilopauser.
- ❖ Plantera doftande buskar och blommor vid bänkarna, för att stimulera doftsinnen.
- ❖ För att engagera ännu fler sinnen kan växter med olika blad- och stamstruktur planteras längs sträckan. Lämpligt också med några ätliga växter för smakupplevelsens skull.
- ❖ Bevara träd och stenar som finns i naturen för att både ta i och klättra på.

Förslag

Att genomföra en Sinneas park enligt ovan är en bra idé, lika lämpad för funktionshindrade i olika åldrar som för förskolans elever. Oavsett vilka andra planer för det aktuella området som verkställs, bör en bit av marken avsättas till att skapa den ovan föreslagna upplevelsemöjligheten.

Vad gäller Hagnässkolan övriga förslag är flera av dessa utvecklingsbara och skulle vara positiva även för andra nyttjare av området. Vid genomförandet bör skolans elever engageras inom de olika utbildningsområdena, till exempel för byggnation. En prioriteringslista behöver dock göras för att fördela ekonomiska och tidsmässiga resurser. Första åtgärden i det fortsatta arbetet är en förnyad kontakt med skolan där de får rangordna de olika önskemålen.

Växande Älmhult & Handelsplats Älmhult

Samtal med Sölve Johansson 2006-10-31

Dessa organisationer har lämnat ett gemensamt svar på kommunens "Översiktsplan 2006". De ställer sig i hög grad ställer sig bakom förslagen, och det finns inget förslag som de direkt vänder sig emot. Planen tillgodoser de krav och önskemål som näringslivet har på mark för industri- och bostadsbyggnation, såväl i centralorterna som i anslutning till kringorterna. De understryker kommunens ställningstagande att den goda förekomsten av strandmark ger goda möjligheter för bostadsbyggnation.

Näringslivet har behov av rekreationsområden, inte direkt men indirekt eftersom de anställda har behov av tillgång till goda rekreationsmöjligheter. Befintliga fritidsområden anses täcka dagens behov.

Trafiksituationen i centrum är ohållbar, och någon form av trafiklösning måste genomföras. Både Växande Älmhult och Handelsplats Älmhult anser att vägreservatet i Hallarydsvägens förlängning är en bra lösning.

Beskrivning av externa intervjuer, centralorten

OK Älme och Elmhults Sport Club

Möte med Torsten Claesson och Bengt Fransson 2006-08-30

Beskrivning

Klönhult är det område där dessa båda föreningar bedriver en stor del av sin träningsverksamhet. OK Älme har även sin klubblokal här. De ägnar sig åt orientering, cykling, löpning, simning och skidor. Tillsammans har de cirka 500 medlemmar. Deras bedömning är att Klönhult är det av kommunens friluftsområden som har största andelen idrottsligt aktiva besökare. Förutom den organiserade verksamhet används området mycket av den närliggande skolan och av dem som vill kunna ta barnvagnen med sig runt i spåren.

Föreningarna bedömer antalet anlagda slingor som tillräckligt för att täcka behovet för de flesta nyttjarna. Entusiasterna och de med större utrymmeskrav tar sig själva ut på den angränsande mossen.

Önskemål

Ur orienteringssynvinkel är det viktigt att hyggen inte ersätts med ädellövsplanteringar, då de nödvändiga stängslen för att förhindra viltskador även hindrar orienterarna. På hyggena finns diken som slammat igen efter stormen 2005. Om dikesrensning görs blir marken torrare och mer framkomlig.

Ur allmän upplevelsesynpunkt ser man hellre tall än gran, och att bok och björk gynnas vid gallring. För ökad trivsel och trygghet bör det skapas korridorer längs spåren, där skogen är glesare.

De preparerade spåren skadas om virke körs ut i blöta perioder, samt om det rids och cyklas i dem, vilket därför bör undvikas. Det förekommer viss cykling i spåren, men i dagsläget i sådan omfattning att det inte orsakar någon skada.

För att bibehålla variation i områdets natur tycker föreningarna att den bokskog som i NV ansluter till det annars barrskogsdominerade området ska bibehållas.

Konfliktrisk

Generell konfliktrisk i friluftsområden är mellan de som nyttjar samma sträcka, men i olika fart eller med olika decibel. Det vill säga snabbspringande motionärer kontra stillsamma flannörer, lösspringande hundar kontra barnvagnar, hästar och mopeder kontra alla andra nyttjare.

Klöxhult tycks inte ha några problem med vare sig frekvent cykling, ridning eller mopedåkning. Dessutom erbjuder området olika slingor, samt att den intilliggande mossen kan användas för skidåkning.

Bedömning

Tillmötesgå orienteringsklubbens önskemål om fler övergångar än vanligt vid eventuell lövträdsplantering, under stängslingens varaktighet på cirka 7-10 år.

Älmhults motorklubb

Telefonsamtal med Mikael Johansson oktober och november 2006

Beskrivning

Motorklubben tillhör riksorganisationen Svenska Bilspportförbundet, som i Älmhult har cirka 130 medlemmar. Deras verksamhet består av rally, streetrace och go-cart.

Rally körs på så kallade specialsträckor, det vill säga vägar som är avstängda för annan trafik, där det gäller att ta sig från start till mål på kortast möjliga tid. Mellan specialsträckorna åker man på transportsträckor och där gäller de vanliga trafikreglerna. En tävling arrangeras varje år.

Stretrace liknar dragracing, som går ut på att köra 402 meter (1/4 engelsk mile) på kortast möjliga tid. Skillnaden mellan dragrace och stretrace är att det senare körs med vanliga "Svenssonbilar", om än något trimmade. De är, liksom rallybilarna, är besiktigade, skattade och försäkrade för bruk på allmän väg. Träning och tävling bedrivs på en sträcka inom IKEA:s industriområde, som klubben i samråd med polis och Länsstyrelse har tillåtelse att stänga av för övrig trafik några timmar åt gången.

Go-cart körs inte i själva Älmhult eftersom klubben saknar anläggning, utan medlemmarna åker till andra orter för träning och tävling.

I klubbens aktiviteter deltar ofta betydligt fler människor än bara medlemmarna, eftersom hela familjen engageras.

Önskemål

Klubben ser barn- och ungdomsverksamheten som en mycket viktig del, vars behov man idag inte kan möta på hemmaplan. För att kunna möta behoven hos dessa grupper behövs en anläggning där det erbjuds till exempel BMX-cyklar (specialtillverkade för trick), cykelcross (cykling i obanad terräng) och go-cart. En sådan ungdomsanläggning bör finnas inom ett kortare avstånd (några kilometer) från tätorten, då nyttjarna har begränsade möjligheter att ta sig längre sträckor på egen hand.

Enligt "Översiktsplan 2006", bilaga 10, finns ett område benämnt "Y" söder om industriområdet, som enligt uppgift är under utredning för någon form av framtida fritidsaktivitet med särskilda krav.

Konfliktrisk

Körning med både större och mindre fordon leder till buller, som kan uppfattas som störande av omgivningen. När det gäller denna klubbens verksamhet borde störningsrisken vara ganska liten, eftersom rally endast körs 1 gång/år, och stretrace körs inom ett industriområde.

Bedömning

Go-kart är en bullrig verksamhet som hörs över ett större område. Om en anläggning skapas på det ovan nämnda området "Y", blir den dock placerad så långt från bostadsområden att störningsrisken borde vara liten.

Vad gäller BMX-cykling och cykelcross bullrar det inte alls, och kan därför förläggas närmre bostäder. Även om cykelcross kan upplevas som störande av andra besökare i skog och mark, är det en positiv fysisk aktivitet för ungdomar som bör främjas. Om cyklingen styrs till för ändamålet väl skyltade slingor, minskas risken för konfrontation med övrig allmänhet. Motorklubben bör få i uppdrag att specificera lämpliga alternativ till slingor.

Älmhults brukshundklubb

Möte 2006-09-27 med Kenty Magnusson, Malin Thulander, Marie Mattsson och Maria Härder.

Beskrivning

Älmhults brukshundklubb med cirka 200 medlemmar är en lokalavdelning av Svenska brukshundklubben, som är en frivillig försvarsorganisation med uppgift att förse försvaret och hemvärnet med tjänstehundar och -förare. Den främsta verksamheten på lokal nivå är dock grund- och vidareutbildning av den hundägande allmänheten, samt tävlingsverksamhet. I kurserna för nyblivna hundägare strävas efter att ge hundarna en god lydning i vardagliga situationer, vilket gör att klubben bidrar till god hundhållning i kommunen.

För att kunna genomföra utbildnings- och tävlingsverksamheten behöver klubben tillgång till mark i varierande terräng, samt att det är möjligt att skotträna hundarna (med lösa skott). Tidigare användes områdena S, V och N om ridklubbens anläggning för dessa ändamål, men de är inte längre lämpliga efter att ha blivit kalhyggen. Klubben har istället förlagt delar av sin verksamhet till området närmre den så kallade Skånerundan i Klöxhult.

Önskemål

Spårtävlingar tar mycket mark i anspråk, och klubben anser att lämplig sådan nära tätorten är svår att hitta. När det gäller söktävlingar är även mark till detta svår att hitta, trots att de tar mycket mindre mark i anspråk (ca 400 x 200 meter). Ett önskemål är att kunna nyttja området norr om nya kyrkogården för söktävlingar.

Det bör finnas fler hundlatriner uppsatta. Klubben ser gärna att sådana finns vid alla officiella friluftsområdets parkeringar, då det skulle minska konflikten mellan hundägare och övriga nyttjargrupper. I respektive friluftsområde skulle umgänget med andra grupper underlättas ytterligare om skyltar med hundsymbol sattes upp på en av slingorna. Hundrädda människor kan då undvika denna slinga.

Vintertid är det viktigt för hundarna är att en eventuell hundslinga inte saltas, då det skadar tassarna. Klubben ser också gärna ett ökat samutnyttjande av elljusspåren under den mörka årstiden, så att inte alla elljusspår används för skidåkning.

Övrigt som skulle underlätta och förbättra för klubben och övriga hundägare i kommunen vore en inhägnad yta där hundarna kan springa lösa, tillgång till en hundbadplats och att det inom kommunen fanns en djurkyrkogård.

Konfliktrisk

Hundar kan upplevas som skrämmande av andra besökare i skog och mark, framförallt om det är många på en gång. Dessvärre får brukshundklubbar generellt ofta ta emot kritik från allmänheten, som ställer dem till svars för privatpersoners lösspringande hundar. Den verksamhet som sker i brukshundklubbens regi är dock organiserad och seriös, och torde inte upplevas som obehaglig av andra nyttjare.

Behovet av mark för träning hamnar i konflikt dels med industriområdets expansion söderut, dels med att både brukshund- och ridklubb gör anspråk på marken mellan Drivån och järnvägen.

Bedömning

För den mark som både brukshundklubben och ridklubben behöver använda för sin verksamhet, området mellan Drivån och järnvägen, föreslås att ridklubbens behov prioriteras. Förslaget bygger på två huvudargument Dels är det en större procedur att transportera hästar än hundar till alternativa områden, dels engagerar ridning ett större antal minderåriga utan egen transportmöjlighet.

Den efterfrågade inhägnade ytan för rastning, bör anläggas i anslutning till antingen Klöxhult eller Haganäs. Detta eftersom dessa områden är lätta att ta sig till även för dem som saknar bil, och därmed möjlighet att släppa sin hund lös utanför tätorten.

Att märka en slinga med hundsymbol för att minska konflikten med andra nyttjare är en god tanke, men skulle troligtvis inte efterlevas av flertalet. Även hundägare vill ha omväxling på sina promenader. Det är bättre att fokusera på en inhägnad yta där hundar får vara lösa, skylta denna tydligt och hoppas att klubbens uppmaning om en allmänt god hundhållning anammas av alla dess medlemmar och kursdeltagare.

Älmhult-Linnébygdens ridklubb

Möte med Yvonne Jonsson och Per Gill 2006-09-26

Beskrivning

Ridklubben och dess cirka 300 medlemmar återfinns vid sin anläggning i Bockatorp. Där erbjuds träning på olika nivåer, både på klubbens egna hästar och för de privatägda. Verksamheten sysselsätter flest tjejer, vilket även är den rikstäckande trenden. Klubben arrangerar tävlingar i både hoppning och dressyr, samt andra aktiviteter. Det finns en anställd ridskolechef, och instruktörer för lektionsverksamheten. Nytt stall togs i bruk 2005.

För sin verksamhet behöver klubben rasthagar, som bör vara fria från håligheter och stubbar. De bör inte heller vara sankar. Ridskoleverksamheten behöver tillgång till områden för uteriter i närområdet.

Önskemål

Det finns en karta från 2003, ritad av förre stadsarkitekten Bengt Gunnarsson, över markanvändningen för ridanläggningen. Förslaget innebär att ridvägar får anordnas i skogsmarken i Ormakulla och att betongbron över Drivån får användas för att kunna "rida runt" ån.

Förslaget innebär också att området öster om ån ska kunna nyttjas för ridning. Klubben är medveten om att industriområdet växer söderut, men menar att de skulle kunna utnyttja detta område under flera år, och att deras uterittverksamhet är att lätt att flytta på när en industriexpansion sker.

Konfliktrisk

Även hästar kan upplevas som skrämmande av andra besökare. För att undvika konfrontation bör endast speciellt utsedda vägar/stigar användas för ridning, de bör vara markerade med hästsymbol för att ge andra nyttjare möjlighet att undvika dem.

Ridning påverkar vägar och stigar, framförallt vid blöt väderlek, och gör dem mindre lämpliga att promenera på. Denna påverkan kan minskas om ridning på småvägar alltid görs på mittsträngen, och att ingen ridning sker i preparerade spår.

Behovet av mark för uteritter hamnar i konflikt dels med industriområdets expansion söderut, dels med att både rid- och brukshundklubb gör anspråk på marken mellan Drivån och järnvägen.

Bedömning

För den mark som både brukshundklubben och ridklubben behöver använda för sin verksamhet, området mellan Drivån och järnvägen, föreslås att ridklubbens behov prioriteras. Förslaget bygger på två huvudargument. Dels är det en större procedur att transportera hästar än hundar till alternativa områden, dels engagerar ridning ett större antal minderåriga utan egen transportmöjlighet.

För att minska risken för konflikter med andra nyttjare bör de vägar och stigar som även används för ridning märkas med hästsymbol. Rekommendationen är att ridning på grusvägar endast bör ske på mittsträngen, för att undvika skador på vägarna.

För att utöka antalet tillgängliga ridvägar bör klubben ta kontakt med Loshult-Kongstorps vägsamfällighet, där det finns det markägare som är villiga att upplåta sina skogsvägar för ridning. Detta arbete bör ske i samråd med kommunen, så att skogsvägar som anläggs för skogsbrukets behov i möjligaste mån kan koordineras med ridklubbens behov.

Linnébygdens Naturskyddsförening

Möte med Sven Nilsson 2006-09-27

Beskrivning

Föreningen har cirka 350 medlemmar och är en lokalavdelning till Svenska Naturskyddsföreningen, Sveriges största natur- och miljöorganisation. De arbetar både lokalt och nationellt för att bevara värdefulla naturområden, värna den biologiska mångfalden, stoppa försurning, övergödning, uttunning av ozonlagret med mera. Nationellt står de också bakom miljömärkningen ”Bra miljöval”.

Önskemål

Föreningen har istället för generella hänsyn specificerat vilka områden som anses viktiga, såväl för markinventeringsplanen som för annan kommunal mark.

- ❖ Föreningen värnar om Haganäs som rekreationsområde, men här finns även mycket värdefull natur, till exempel sådan som gynnar mindre hackspett och svampen lindskål (en ansvarsart för Sverige). För denna är det viktigt att bevara grövre liggande lindved.
- ❖ Bökhult innehåller många gamla lindar. Det är ett av de områden som av en konsult föreslagits för byggnation i direkt anslutning till grönområdet, vilket skulle påverka naturen negativt. Den tänkta bebyggelsen inkräktar inte direkt på naturvärdena, men föreningen har erfarenhet av att bostäder närmre än 100 till grönområde leder till krav på att träd ska huggas ner av säkerhets- och solskäl.
- ❖ Väster om Gotthards gata finns en rullstensås med gammal fin blandskog och cirka 200-åriga bokar. Området har höga naturvärden och är även nyckelbiotop.
- ❖ Området kring Bockatorp/Ormakulla har ett visst biologiskt värde och kan innehålla nyckelbiotoper. Det har dock störst värde som rekreationsområde.
- ❖ Inne bland bebyggelsen i Möckelns samhälle finns områden med äldre lövträd (ek, bok, lind, björk) som bör bevaras ur både biologisk och rekreativ synpunkt. Även i Drakabacken finns äldre lövträd (bok, lind), och här rör det sig sannolikt om en nyckelbiotop.
- ❖ Ett stråk med fin lövskog (inslag av ek och lind) går genom Diö, Dihult och Liatorp. Området finns med i Länsstyrelsens reservatsplan.
- ❖ Strandskogen i Dihult/Knälinge har höga biologiska värden. Den utgörs av en lite mer sluten blandskog (med ek, lind, bok, asp och ask), och slutenheten medför att rekreationsvärdet är något mindre. Det är också ett gammalt odlingslandskap som till och med 2005 hävdades med hjälp av nötboskap. Mindre hackspett har setts häcka 2006.
- ❖ Bokskog klassad som nyckelbiotop finns längs väg 600 väster om Liatorp, i direkt anslutning till tätorten. Det finns en pågående konflikt mellan skogens intressenter och dem som bor i direkt anslutning, då vissa boende anser att träden skymmer kvällssolen och bör huggas ner.
- ❖ Mellan Dihult och Liatorp finns gamla hävdade hagmarker, i vars kantzoner det växer gamla lövträd. Området har troligen höga naturvärden, samtidigt som det nyttjas för rekreation.

- ❖ I området runt den nedlagda sulfidindustrin i Delary växer sällsynta orkidéer i den mesakalk som lämnats kvar. För att gynna dessa kan området behöva hållas fritt från träd.
- ❖ I Virestad finns i översiktsplanen förslag på bebyggelse i området sydöst om förskolan. Här finns troligen biologiska värden, vilket medför att det är lämpligare att behålla det för rekreation och skolans behov.
- ❖ Hallaryds strandskogar längs Helge å, samt eventuellt längs Lillån, växer gamla lövträd och dessa områden har troligen höga biologiska värden.
- ❖ Det finns inga, idag kända, höga biologiska värden i Eneryda, Pjätteryd eller Göteryd.
- ❖ Generellt gäller att det är viktigt med tillgång till grönområden i direkt anslutning till förskolor/skolor. Ur både lek- och pedagogisk synvinkel är det en stor fördel att låta fallna grova lövträd ligga, samtidigt som det gynnar den biologiska mångfalden. När området till Ryfors är ur denna synvinkel inte lämplig för ny bebyggelse utan bör bevaras åt skolan. Här har du blandat ett detaljtyckande med ett generellt dito dra isär dem.
- ❖ För att minska konflikten om död ved, mellan de biologiskt intresserade och övriga allmänheten, är det viktigt med pedagogisk information. Låt grova döda träd stå kvar, kapa eventuella grenar som kan utgöra fara och utnyttja tillfället att informera om alla de insekter och kryp som ges en chans att leva där.

Konfliktrisk

Föreningens vilja att värna den biologiska mångfalden kan komma i konflikt med allmänhetens intresse av en mer tillrättalagd närnatur. Om större mängder död ved tillåts ligga kvar upplevs det ofta som skräpigt och störande av genomsnittsbesökaren. Likaså kan önskan från boende i ett område att ha tillgång till sol på sina tomter ställas i motsatsförhållande till bevarandet av vissa träd.

Bedömning

Det stämmer att liggande träd är lämpliga för barnens lek, men för att täcka det behovet räcker i allmänhet en handfull träd.

Önskemål om att träd fälls för utsikt och mer sol på tomter måste betraktas som starka skäl för de boende. Kommunen har här ett utökat ansvar, eftersom man sannolikt i någon form verkat för en lokalisering av boende till platsen. En sammanvägning av kommunens prioriteringar ger vid handen att ett attraktivt boende är viktigare än bevarandet av höga biologiska värden på den enskilda platsen. Detta får kompenseras på andra delar av kommunens markinnehav. Det bör dock poängteras att varje fall kräver en enskild värdering, och att det ofta är möjligt med en kompromiss i form av till exempel stamkvistning.

För Haganäs är slutsatsen att liggande lindar är de vindfällerna som skall prioriteras vid en bedömning av vilka som ska lämnas kvar.

Vad gäller den generella konflikten mellan kvarlämnad död ved och rekreativa värden se avsnittet "Död ved kontra rekreativa värden" längre ner i rapporten.

Bökhults byförening

Möte med Hans-Erik Pellgaard 2006-09-26

Beskrivning

Föreningens cirka 20 medlemmar har som syfte att bevara områdets landskapstyp, dess traditioner, byggnader och brukningsmetoder som de var under 1900-talets första hälft. Marken betas av hästar, och medlemmarna svarar för arbetet med mark- och djurskötsel.

Önskemål

Föreningens verksamhet omfattar både kommunal och privat mark, dock övervägande kommunal. På de 25 ha kommunal mark har de ett lägenhetsarrende, man önskar ett jordbruksarrende vilket skulle ge möjlighet till mer långsiktig planering.

Området har ett högt bevarandevärde tack vare närheten till tätorten, bad och camping. Antalet besökare är stort under hela året. Önskvärt att även gång och Cykelbanan från västra delen av tätorten gick ända fram, och inte som idag slutade vid en punkt söder om området. Säkerheten skulle också förbättras om det var 50-sträcka på vägen hela året, inte bara på sommaren.

Det är viktigt värna murar och rösen inom området, då de visar forna mantalsgränser och människans arbete. Däremot vill föreningen öka tillgängligheten inom området med fler övergångar och passager.

Älmhults olika friluftsområden har helt olika karaktär, vilket är positivt. Det gör också att de inte är utbytbara mot varandra.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området. Att skapa flera övergångar/passager är önskvärt eftersom det främjar ett ökat nyttjande av marken.

Älmhults tennisklubb

Möte med Peter Hagström 2006-08-30

Beskrivning

Tennisklubben har sin anläggning i Haganäs, och består av cirka 240 medlemmar.

Önskemål

Föreningen förvaltar sina egna anläggningar det vill säga tennisbanorna och stugan, samt marken i direkt anslutning till dessa. Placeringen är bra för verksamheten, däremot är antalet parkeringsplatser underdimensionerat eftersom de nyttjas även av andra besökare i Haganäs. Parkeringen behöver absolut utökas och utrymme för detta finns i direkt anslutning till platsen. Klubben ser gärna att den utökade parkeringen även asfalteras.

Kommunen har frågat hur tennisklubben ser på byggandet av en handikapptoalett i klubbens lokaler, i anslutning till den befintliga toaletten som står till allmänhetens förfogande. Detta ser man positivt på, dock behövs då en omdragning av vägen för att tyngre leveranser till verksamheten även fortsättningsvis ska kunna komma fram. Lokalerna är inte fullbelagda med klubbens egna aktiviteter, vilket gör att det finns utrymme för andra föreningar att nyttja dem.

Gymnasiet nyttjar Haganäsområdet i sin ordinarie idrottsundervisning, och andra skolor använder tennisbanorna vid till exempel friluftsdagar. Haganäs är mycket välbesökt av olika grupper ur allmänheten, men antalet slingor bedöms vara tillräckliga för att möta dagens behov. Att återställa belysningen som förstördes vid stormen 2005 skulle öka trivseln för de besökande.

Det vore positivt om naturinformationstavlorna, som tidigare fanns i området men förfallit och tagits bort, kom tillbaka.

Öster om de södra tennisbanorna har dikena vuxit igen, vilket lett till att området blivit sankt. Dessa borde rensas.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området.

Älmhults hembygdsförening

Möte med delar av styrelsen 2007-01-16

Beskrivning

Föreningens bedriver kulturminnesvård, och har till sin hjälp cirka 150 medlemmar. Sedan starten 1952 har de endast haft två ordförande.

Önskemål

Ormakullagårdens mangårdsbyggnad är föreningens samlingsplats, och de ansvarar för dess skötsel och underhåll. Lokalen hyrs även ut till andra föreningar och privata tillställningar. I Haganäs ansvarar man för de gamla stugorna, och där arrangeras både midsommar- och julaktivitet.

Efterhand som industriområdet expanderar blir det allt viktigare att behålla Ormakulla som buffert mellan industrin och bostadsområdet då det fungerar som en grön lunga. Kulturhistoriskt är Ormakulla också intressant, eftersom vägen genom området är den ursprungliga ”väg 23” mellan Älmhult och Loshult. Här finns också lämningar efter tjärdal, kvarn och såg.

Generellt anser man att det är viktigt att värna allmänhetens tillgång till grönområden och bra badplatser. Av denna anledning bör Bökhult behållas intakt, och även fortsättningsvis vara tillgängliga för rekreation och friluftsliv.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av områdena.

Jaktarrendatorer

Möte med Gert Bengtsson, Bo Karlsson och Allan Karlsson 2006-11-15

Beskrivning

Kontaktpersonerna representerar både jaktlaget i Klöxhult och i Bökhult, där de arrenderat jakten i 10 respektive 12 år. I båda områdena, som är flitigt använda friluftsområden, gäller att närmast bostäderna får viltet endast drivas, inte skjutas. Att möta allmänheten under jakten ses positivt, då det kan användas som ett PR-tillfälle för jägarnas verksamhet. ”Vi jagar på allmänhetens villkor.”

Önskemål

Samverkan med övriga nyttjare av marken fungerar utan konflikter. Avstämning görs med orienteringsklubben inför deras tävlingar. Eftersom det även finns ett 20-tal träningskontroller uppsatta i Klöxhult iakttar jägarna en mycket stor försiktighet vid jakttillfällena här.

Motionärer, vandrare och hästecipage medför inga svårigheter för verksamheten. Däremot är allmänhetens hundar ett problem i de fall de släpps lösa utan tillsyn. Dels driver de vilt, dels

finns risk för konflikt mellan dessa och jägarnas hundar. Detta kan eventuellt förbättras genom ytterligare information till allmänheten.

Jaktlig ungdomsverksamhet i organiserad form saknas i Älmhult. Gert Bengtsson, ungdomsansvarig i Kronoberg, vill starta upp en sådan för att lära de unga att jakt inte bara är skjutande och för att föryngra kåren. Exempel på ungdomsverksamhet är viltkunskap, slöjd (kåsor, ryggsäckar och dylikt), bygga holkar, avel av fågel, bygga jakttorn med mera. För ungdomsverksamheten skulle en mindre lokal/torp med något hektar mark till kunna nyttjas för byggande och utsättande av till exempel fällor. Själva jakterfarenheten får ungdomarna genom att vara med jägarna på ordinarie jaktmark.

Det enda större problemet för arrendatorerna är att tillgången på kommunal jaktmark minskar, eftersom kommunen tar den i anspråk till byggnation och dylikt.

Konfliktrisk

Jakt uppfattas av del som både praktiskt och etiskt störande. Motargumenten är ofta att jakt är nödvändigt för att reglera viltstammen, och att det är ett viktigt kulturarv. Direkta konflikter i skogen kan uppstå, men är ovanligt. Jakten bedrivs huvudsakligen under den del av året då områdena nyttjas mindre frekvent av allmänheten (oktober-januari), och dessutom på tider när trycket från allmänheten inte är som högst.

Bedömning

Fortsatt jakt på allmänhetens villkor.

Beskrivning av externa intervjuer, övriga orter

Samtalen med föreningarna i de mindre tätorterna har generellt haft en något annorlunda inriktning än de med rena intresseföreningar (motor-, hund-, idrott-, natur- etcetera) där man fokuserar på sina specialintressen. Syftet har varit att utröna ortens behov av markanvändning för rekreation och friluftsliv men samtliga föreningar i de mindre orterna har starkt poängterat behovet av attraktiva tomter för bostadsbyggnation, för att orten överhuvudtaget ska kunna utvecklas och leva vidare i ett längre perspektiv. Rekreation och friluftsliv har för dem inte varit det viktigaste, utan byns samlade möjligheter att locka nya invånare. Här anses förvisso rekreation vara en av faktorerna, men inte den viktigaste.

I alla de mindre tätorterna finns enligt "Översiktsplan 2006" antingen "planlagda, ej utbyggda bostadsområden" eller "utredningsområde för framtida bostäder". Dock anser de kontaktade föreningarna i vissa fall att planerade tomter inte överensstämmer med attraktiva tomter, och att utan sådana kan inte bygden leva vidare. Generellt anses för stort fokus läggas på att skapa tomter i centralorten, när det istället skulle kunna satsas på lika, eller mer, attraktiva möjligheter inom nära pendlingsavstånd till centralorten.

I samtliga fall anser också föreningarna att all kommunal mark belägen inom tätbebyggt område ska hållas välvårdad, för både den allmänna trivselen och den estetiska upplevelsens skull. Nedan tas inte respektive förenings synpunkter på placering av tänkbara tomter upp, utan sammanställningarna fokuserar på de synpunkter och önskemål som framkommit kring rekreation och friluftsliv i olika former.

Göteryds hembygdsförening och Delarybygdens byrå

Möte med Björn Sjöstrand och Lisbeth Nilsson 2006-09-26

Beskrivning

Hembygdsföreningen har cirka 900 medlemmar. De äger och förvaltar slöjdskolan och hembygdsparken i Göteryd, samt bruksparken och Emanuelskapellet i Delary.

Byrådet har inget system med medlemskap, men det verkar för att samhället med sina cirka 250 invånare ska leva vidare och utvecklas.

Önskemål

Göteryd – I området väster om servicehuset, det så kallade "Tallet", finns behov av en tillgänglighetsanpassad slinga. En sådan, med gott om vilobänkar, skulle ge de boende på servicehuset en möjlighet att komma ut i ett grönområde istället för att som idag vara hänvisade till gräsmattan med dess asfalterade gångar.

Eftersom Gimmahöjden är planlagt som bostadsområde bör den intilliggande skogen redan nu börja skötas med inriktning på bostadsnära.

Marken runt scenen mot hembygdsgården har börjat användas som allmän soptipp. Detta bör stoppas innan platsen blir etablerad som sådan, lämpligtvis genom att hålan fylls ut och att området röjs upp för att få ett trevligare utseende.

Delary – Det behövs en stor infotavla vid respektive infart, där besökare kan få information om orten, dess företag, var man kan köpa fiskekort och dylikt. En rastplats för förbipasserande bör också finnas. Lämplig placering av den är på allmänningen norr om väg 23, där vägen korsar Helge å.

Motionsspår som tidigare fanns är nu igenväxt. Intresset för en upprustning av det är stort i samhället, både bland allmänhet och idrottsföreningens ungdomsverksamhet som idag hänvisas till vägarna. Helst ska spåret vara upplöst, men det viktigaste för de boende är att det är framkomligt.

För att ge hundägarna bättre möjlighet att visa hänsyn gentemot andra som rör sig i tätorten, behövs fler hundlatriner.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Skapa en slinga i direkt anslutning till servicehuset Tallet i Göteryd, för att erbjuda god möjlighet till utevistelse. Arbetet bör bedrivas i nära samråd med de boende, för att få detaljkunskap om deras specifika behov och önskemål för ett nyttjande vid olika väderlek och årstid.

Inrikta skogsskötseln av Gimmahöjden mot bostadsnära redan nu. En miljö nära de planerade husen som inbjuder till lek och dylikt ökar attraktionskraften för området.

Eneryda bygderåd

Möte med Magnus Johansson 2006-11-15

Beskrivning

Bygderådet har inget system med medlemskap, men det verkar för att samhället med sina cirka 500 invånare ska leva vidare och utvecklas.

Önskemål

I anslutning till skolan/förskolan finns ett litet område som nyttjas av lärare och elever för undervisning och lek, bland annat har man byggt ett vindskydd. Innan stormen 2005 var det ett skogsområde, men nu har det en helt annan karaktär. För att återskapa den gamla miljön bör skötseln av området anpassas efter barnens behov, det vill säga storvuxna träd och relativt fritt på marken.

Väster om Fräsegårdsgatan/Björkholmsvägen finns en äng med gamla ekar. Området är inte stort men används flitigt för promenader. Det bör bevaras som öppen ängsmark, och det sly som växer in från kanterna hållas borta. När det gäller det angränsande stormhygget föredrar man lövträd närmast bebyggelsen.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området.

Hallaryds sockenråd, Hallarydsgården och Hallaryds hembygdsförening

(ovanstående hade även talat med Hallaryds idrottsförening)

Möte med Östen Jonsson, Birgitte Jönsson, Arthur Andersson, Leif Reimer, Viking Svensson och Siri Svensson 2006-09-25

Beskrivning

Föreningen Hallarydsgården med sina cirka 180 medlemmar verkar för att bevara gården, samt bedriver studieverksamhet inom olika ämnesområden.

Hembygdsföreningen har cirka 75 medlemmar. Deras verksamhet bedrivs med syfte att bevara gamla kulturföremål i föreningens museum, samt att bevara gamla kulturmiljöer utomhus.

Sockenrådets verksamhet är samhällsfrämjande. Medlemsantal saknas.

Önskemål

De två motionsspåren sträcker sig över både kommunal och privat mark, och används flitigt av både allmänhet och idrottsförening. Under hela året används den också av förskolan, som varje vecka även besöker grill- och rastplatsen. Viktigt att spåren hålls öppna och röjda.

Framkomligheten för de som rör sig utanför spåren kan förbättras genom att marken röjs efter slutfört skogsarbete. Även ån bör hållas öppen och fri från nedfallna träd och dylikt, då den är viktigt för kanotleden som går genom kommunen.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området.

Liatorps samhällsförening

Möte med styrelsen 2006-08-29

Beskrivning

Samhällsföreningen verkar för att Liatorp ska leva kvar och utvecklas. Antalet medlemmar uppgår till cirka 550.

Önskemål

Området runt Gölet är viktigt för rekreation, och allmänhetens behov av tillgänglighet bör prioriteras vid skötseln. Upplevelsen av besöket skulle förbättras avsevärt om området var uppröjt, och föreningen tycker att bete kan vara ett bra och trevligt sätt att hålla det uppröjt. Bänkar runt vattnet samt grillplats skulle också förhöja upplevelsen, och öka besökarantalet. Dessutom skulle området, om det var uppröjt, ge ett mer välkomnande intryck för dem som kommer körande norrifrån.

Motionsspåret behöver få tillbaka belysningen, som varit ur funktion sedan stormen 2005. Nu hänvisas motionärer till gator och vägar på kvällstid. Området runt motionsspåren kan också vara lämpligt för placering av en naturlekplats.

Den så kallade Lyckans höjd var tidigare pulkabacke, men den har tillåtits förfalla. Istället finns en spontan pulkabacke vid Kvarnstigen, men den är farlig eftersom man åker rätt ut i vägen. Återställ därför Lyckans höjd som pulkabacke.

I området runt förskola/skola finns ett röjningsbehov, och här finns en alternativ placering av eventuell naturlekplats.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Skogsskötseln runt Gölet bör inriktas på öppenhet och god sikt, för att framhäva området för dem som passerar till fots eller i bil. Låt en viss mängd död ved finnas kvar av biologiska och pedagogiska skäl. Samla dock veden i en del av området och håll den övriga marken huvudsakligen fri från ris och grenar. Att anlägga en preparerad gångstig runt vattnet är inte motiverat ur helhetsekonomisk synvinkel.

Härlunda intresseförening

Möte med Mette Adolfsson 2006-08-29

Beskrivning

Föreningen verkar för att bevara och utveckla bygden, och har cirka 200 medlemmar.

Önskemål

Byns motions slinga är även ett elljusspår. Det anses täcka behovet för både allmänhet, skola och idrottare.

Mellan bostadsområdet på Bokebackevägen och Baldershage finns ett grönområde som tillåts växa igen med sly. Detta är vanligtvis inte önskvärt, men i just detta fall fyller det en funktion då växtligheten fungerar som ljudbarriär mellan bostäderna och nöjesplatsen.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området.

Pjätteryds idrottsförening

Telesamtal med Stefan Nilsson 2006-09-18

Beskrivning

Idrottslig verksamhet.

Önskemål

Det finns en befintlig slinga som ligger helt utanför kommunens mark. Den används flitigt, men anses ändå täcka de behov som idrottsförening och allmänhet har i nuläget.

Viktigt att marken runt skolan sköts på ett sätt som är anpassat efter barnens aktivitetsbehov.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området.

Pjätteryds hembygdsförening

Telesamtal med Sven Käll 2006-08-15

Beskrivning

De cirka 180 medlemmarna verkar för att hembygds- och kulturvård inom församlingen.

Önskemål

Föreningen förfogar över cirka. 3 000 m² mark som tillhör stiftet, inte kommunen. Detta fyller väl deras behov.

Utöver denna mark har de inga åsikter om markanvändningen i Pjätteryd.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området.

Diö samhällsförening

Telefonsamtal med Patrik Johnsson

Beskrivning

Samhällsföreningen har som ändamål att:

- driva och bevaka frågor av intresse för Diö med omnejd
- profilera Diö som en aktiv del av Linnébygden
- genom olika arrangemang arbeta för en ökad samhörighetskänsla mellan invånarna i Diö med omnejd

Till sin hjälp i arbetet har föreningen cirka 180 medlemmar.

Önskemål

Föreningen vill utveckla Åparken till en samlingsplats för Diöborna, för arrangemang som till exempel midsommarfirande, Diödagen och julbasar. De vill också anlägga bord och grillplatser på den närliggande Gräsön.

Bokhultet har en otrolig potential, som bör tas tillvara. En belyst motionsslinga skulle öka nyttjandet, och skulle även kunna användas som skidspår på vintern. Badplatsen och området runt den bör tillgänglighetsanpassas, då det finns både yngre och äldre som har behov av detta. Bokhultet är idag inte säkert för barn och vuxna att vistas i, då det finns både rotvälter och hängande träd som utgör stora faror och bör åtgärdas. Vid campingen vore det lämpligt med ett vindskydd, eftersom där bedrivs dagisverksamhet.

Såganäs bör bevaras på ett sådant sätt att inga gruppboenden byggs, utan endast enstaka hus.

Linnés Råshult kan utvecklas genom att kopplas samman med Diö samhälle, exempelvis genom att anlägga cykelväg Diö – Stenbrohults kyrka utmed gamla väg 23. Detta skulle även höja statusen på namnet ”Linnéleden”. Alternativt kan en vandringsled skapas från Diö till Råshult längs Kattesjön, ett område som idag är mycket otillgängligt.

Grönområden ska röjas och skötas på ett sådant sätt att de blir tillgängliga och kan användas, till exempel marken mellan Åparken och Ekebo samt området runt fotbolls- och tennisplanen.

En lekplats bör anläggas i anslutning till antingen ishallen eller Åparken. Vid Åparken kan marken mot Ekebo användas, och då finns plats att anlägga en kulle för pulkaåkning.

Konfliktrisk

Ingen synbar.

Bedömning

Fortsatt användning av området.

Båtklubbar

Samtal med Håkan Karlsson (Diö båtklubb), Kenneth Willander (båtklubben Piren) och Kjell-Åke Hansson (båtklubben Näset).

Dessa klubbar, men sina specifika behov av områden, har tillfrågats om sin syn på det rörliga friluftslivet i och kring sina anläggningar. De ser positivt på att allmänheten rör sig runt deras byggnader och båtar, eftersom det bidrar till att minska skadegörelse och stölder. Dessvärre har alla klubbarna ändå drabbats hårt av motorstölder.

Viss infrastruktur finns i klubbarnas områden, främst bänkar och eldstäder, och dessa sköts av respektive klubb.

Stormöte Virestad

Den inledande kontakten med Virestadsborna togs via Virestads samhällsförening. Eftersom Skogssällskapet är mån om att hela tiden utveckla de produkter och tjänster vi levererar, ville vi prova ytterligare sätt att nå allmänheten på, utöver att använda en förening på orten som förmedlare.

Virestad visade sig lämpligt för detta försök, då en kontaktväg till alla hushåll fanns via det lokala nyhetsbladet Viljanbladet. Annons om markinventeringsplanen och dess syften infördes i december 2006, och möte hölls i januari 2007. Olyckligtvis drog stormen Per fram över Älmhultstrakten dagen innan mötet, vilket enligt uppgift från de närvarande gjorde att flera som planerat komma fick hålla sig hemma.

Även här framkom, som vid de flesta andra möten med boende i kringorterna, behovet av attraktiva tomter för bostadsbyggnation och åsikten att de tomter som idag finns avsatta för detta inte motsvarar begreppet ”attraktiva tomter”. Nedan tas mötesdeltagarnas synpunkter kring rekreation & friluftsliv upp.

Önskemål

I området bakom skolan finns en promenadslinga som används av både vuxna och barn. Broarna över bäcken är ditsatta och underhålls genom privat initiativ. Spåret har stor betydelse för orten och bör få vara kvar. Elljus längs sträckan skulle öka användandet av både allmänhet och idrottare, som inte skulle behöva åka till Liatorp för att träna efter mörkrets inbrott. En förbättring av underlaget skulle utöka tillgängligheten för till exempel de med barnvagnar. Ansvar för skötseln bör ligga på kommunen, men det kan rent praktiskt utföras av föreningar på orten.

Att Helge å inte rensats upp tillräckligt efter stormen 2005 påverkar framkomligheten längs kanotleden negativt. Kommunen bör utnyttja sin kraft till att utöva påtryckning på de markägare som ännu inte fullföljt rensningen.

Arnanäs var flitigt använt av skola, lägerverksamhet, naturcampare med flera för cirka 20 år sedan. Dammen i området skapades redan i slutet av 1960-talet, eftersom sjöbotten utanför är av dålig kvalitet (numera finns en kombinerad badplats/kanotbas söder om samhället). Dammen har efter detta använts för fiske.

Området väcker starka känslor, både för och emot ett fortsatt användande som rekreationsområde. Vissa mötesdeltagare ville att det skulle sättas i användbart skick igen och menade att då skulle besökarna återkomma, andra ansåg att det hade spelat ut sin roll och borde läggas ner. (Kommunens hänvisning vid väg har plockats ner.) Alla var dock eniga om vikten av att det sköts, om det ska vara ett rekreationsområde. Även om det inte får förnyad status som officiellt kommunalt fritidsområde ansågs det viktigt att det hölls öppet för spontana besök, och att kunskapen om Arnanäs ur historiskt perspektiv hölls levande.

Konfliktrisk

I Virestad finns en konfliktrisk mellan de olika grundläggande intressena kring Arnanäs framtid, dvs. de som vill att det återupprättas som friluftsområde och de som anser att en nystart inte skulle fylla någon funktion för en bredare allmänhet. Däremot, om det skulle återtå i bruk, är den gemensamma ambitionen hos de olika grupperna att det ska vårdas väl.

När det gäller området bakom skolan finns inga synbara konfliktrisker mellan de olika nyttjargrupperna, utan man är ense om att det bör förvaltas utifrån skolans/förskolans/äldreboendets behov.

Bedömning

Efter att ha prövat 2 olika vägar att nå allmänheten i de mindre tätorterna, dels via förening som förmedlare dels via stormöte, är slutsatsen stormöte ger möjlighet att nå fler grupper av invånare. Just detta möte drabbades av stormens verkningar, men mötesdeltagarna var också av åsikten att stormöte är ett bra medium för att fånga allmänhetens synpunkter.

Arnanäs bedöms inte ha en framtid som friluftsområde för en bredare allmänhet. Detta tillsammans med de höga kostnaderna för ett återställande i sin helhet för friluftslivet, gör att rekommendationen blir att endast vägen ner från parkeringen, samt en siktgata över dammen i vägens förlängning hålls öppen för dem som ändå söker sig till området.

Området bakom skolan bör däremot avsättas för rekreation och friluftsliv, och skogsbruket anpassas därefter.

Beskrivning av externa intervjuer, kommersiella aktörer

Sjöstugans camping

Telefonsamtal med Jonas Olsson 2006-08-15

Efter att ha fått köpa den önskade marken är han nöjd och har inga åsikter om vad som görs med marken runtomkring

Föreningar som har inbjudits att delta, men avstått

Korpen Älmhults motionsidrott

Älmhults scoutkår

Död ved kontra rekreativa värden

En återkommande konflikt finns i värdet av att spara död ved för ökad/bibehållen biologisk mångfald och de rekreativa värdena. Den finns i Älmhult såväl som på andra håll i Sverige. I landet som helhet råder det brist på död ved. Anledningarna till detta är främst att kommersiellt skogsbruk under lång tid inlemmat nästan all skogsmark i det rationella och ekonomiska nyttjandet. De ekonomiska drivkrafterna har för ägaren varit mycket starka. Konsekvensen

har blivit att sjuka och döda träd har fraktats ur skogen och ny skog har skapats istället. Träden har också avverkat långt innan de biologiskt sett är fullvuxna, vilket fått till följd att de arter som är beroende av död ved i olika stadier har trängts tillbaka såväl till numerär som till utbredning. Av de i Sverige hotade arterna står en stor del att finna inom denna kategori. Det biologiska värdet av att låta död ved mer frekvent finnas i våra skogar är skyhögt, om detta råder inga tvivel. Det råder heller inga tvivel om att allmänhetens kunskap om detta är låg.

De rekreativa värdena är till stor del beroende av människans estetiska uppfattning om den miljö man rör sig i. Får man fritt välja så föredrar ofta den som vill ströva en skog med variation. En högstammig äldre skog föredras framför andra typer, och hagmarker rankas högt. Död ved på marken och ”oskött” skog uppfattas också som negativt. De promenader som företas i en skog sker till mer än 90 % på de stigar som står till buds. Detta är fakta som inte heller de kan bestridas.

Vi förstår att mellan dessa olika målbilder i ett område råder det en konflikt. Den konflikten är mycket tydlig i Älmhult, i och med att stormen Gudrun i ett slag ökade andelen död ved i sådan utsträckning att det inte längre var en bristvara i de flesta dimensionsklasser (döda grova träd är fortfarande sällsynta). Nästan samtliga (undantaget Naturskyddsföreningen) som fått lämna synpunkter i arbetet med markinventeringsplan har påpekat att värdet av kommunens rekreationsområden väsentligt har minskat med anledning av så många träd tillåtits ligga kvar. Kommunens främsta bevakare av de biologiska värdena, kommunekologen, har i sin tur hävdat det stora värdet av dessa träd och verkat för att så mycket som möjligt av den har lämnats kvar. Ambitionen hos densamme är att denna åtgärd, i kombination med information, ska öka allmänhetens kunskap i denna viktiga fråga.

Då arbetsgruppen inte kunnat enas i frågan, presenterar utredningen här förslag till lösning:

Det överordnade målet med kommunens mark nära bebyggelse är regelmässigt rekreation. Attraktion i boende och återhämtning respektive egen fysisk aktivitet hos kommuninneborna är av största vikt, såväl ur ett samhällsekonomiskt perspektiv som ur ett rent mänskligt. Kommunens skall verka för att sådan egen spontan aktivitet maximeras genom att tillrättalägga naturen genom anpassningar i vissa områden. Så har skett och den investeringen, såväl som andra investeringar, skall ges möjlighet att avkasta den nytta som var tänkt.

Att öka allmänhetens kunskap om samspelet i naturen är viktigt ur många synpunkter. Det nuvarande agerandet skapar irritation bland stora delar av allmänheten, och denna överskuggar möjligheten till bättre förståelse för naturens ordning. Tycker besökarna att död ved är negativt så gör de det, alltså förlägger de mindre vistelse i ett sådant område eller rör sig mindre totalt sett. Det tar sannolikt mycket lång tid att ändra en sådan ståndpunkt.

1. Hängande och lutande träd och rotvältor åtgärdas i de områden som är aktuella för ett intensivt utnyttjande för rekreationsändamål.
2. Granar, tallar, björkar och alar i klenare till medelgrova diametrar tas bort. Övriga trädslag samt grova träd förslagsvis +40 cm i brösthöjd (skoglig term) lämnas. På så sätt bibehålls de viktigaste döda träden. Det kommer inom överskådlig framtid inte att råda brist på död ved i detta landskap i de dimensioner som vi föreslår skall tas bort. På den mark som inte klassas som tätortsnära kan man mer än väl kompensera för att man ”städas” mer i vissa områden. Observera att inom nyckelbiotoper och övriga skyddade områden råder särskilda föreskrifter.

3. I områden utom synhåll från stigar och områden som frekventeras mindre av besökare kan mera död ved lämnas än ovan. Avgörandet ligger hos den tjänsteman som har det yttersta ansvaret för markens förvaltning i samråd med sina kollegor.
4. Liggande klätterträd sparas där de behövs (i anslutning till förskolor och skolor).
5. Ett seriöst pedagogiskt arbete startas för att förklara den döda vedens betydelse i alla skogar. Förslagsvis genom skyltar, artiklar och undervisning till skolbarn.

Hänsynsområden, centralorten

Bökhult

Fritidsområde som är beläget nära tätorten, och i direkt anslutning till villaområde under uppförande. Här erbjuds badplats, lekplats, grusade planer för bollspel, grillplatser camping och stugby. Vägen dit är enligt uppgift hårt trafikerad sommartid, med höga hastigheter. gång- och cykelbana finns längs stora delar av sträckan. I anslutning till fritidsområdet finns gamla hävdade marker med tydliga spår av tidigare brukningsformer. Markerna sköts av Bökhults byförening genom bete och slåtter. Informationsskyltar om kulturella och biologiska sevärdheter finns längs gångstigen som löper genom området. Via stigen är området förbundet med andra delar av tätorten.

Kulturvärde

Området är ett gammalt kulturlandskap och ett omfattande arbete har lagts ned för att åter skapa landskapet. Ängar och hagmark hålls öppna, och lindar hamlas. Trägardegårdar i gammal stil ingärdar äng och hagmark.

Naturvärde

Området uppvisar stora biologiska värden knutna särskilt till ädellövträden på diabashöjderna. Även sumpskogen i östra delen är värdefull, samt finns vissa floravärden på den betade marken.

Rekreativvärde

Bökhult har ett högt rekreativvärde på grund av närheten till tätorten. Området är naturskönt och tydligheten i de gamla hävdade markerna erbjuder goda möjligheter till utbildning av allmänheten. Det erbjuds bad samt lek och promenader i grön miljö nära vatten. Möjligheterna till avskildhet och stillhet är dock begränsade.

Bökhults badplats är med sina relativt små nivåskillnader, och korta avstånd, mellan parkeringsplats och strand en bra plats för anläggande tillgänglighetsanpassad brygga.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Om områdets kulturella och biologiska värden sköts på ett bra sätt tillgodoses även de rekreativa, eftersom det är just det gamla öppna kulturlandskapet som är värdefullt för friluftslivet.

Ett mindre möjligt konfliktområde finns i sumpskogen i områdets östra del, det så kallade Häradsdiket, men om remsa på cirka 50 meter båda sidor avsätts för utveckling av naturvärden påverkar det inte friluftslivet i någon nämnvärd omfattning.

Förslag

Skapa fler passager över/genom inhägnader för att öka tillgängligheten.

Avsiktsförklaring avseende tillgänglighetsanpassad brygga antingen vid Bökhults eller Möckelns badplats.

Fastställande av hänsynsområden inom kultur/natur/rekreation.

Klöxhult

Fritidsområde i nära anslutning till bostadsområde och skola. Det är välbesökt hela året av flera olika grupper, och erbjuder lättframkomliga motions- och elljusspår samt grillplats. Flitigt använt av skidåkare vintertid. Kulturslingan med sina informationsskyltar erbjuder kunskap om de platser som passeras och landskapet i stort. Orienteringsklubben har sin föreningslokal i området, och de förlägger delar av sin träning här.

Inom området finns ett större stormhygge. Inför återplanteringen har olika alternativ diskuterats, och ett förslag är att utnyttja området till ett arboretum. Ett arboretum skulle under en 7-10 års period kräva stängsling för att förhindra viltskador på de planterade träden. Om stängsling skulle ha en alltför stor negativ inverkan på orienteringsverksamheten, finns förslag på en alternativ placering i områdets nordvästra del.

Kulturvärde

Kultur- och naturslingan är värdefull för att beskriva det gamla bonde- och torparsamhället, och därmed sprida kunskap om vårt kulturella arv.

Naturvärde

De få naturvärden som finns är knutna till partierna med ädellövskog, samt de gamla lövträd som finns inom övriga delar av området.

Rekreativvärde

Området har ett högt rekreativvärde för flera olika grupper av nyttjare, och för flera olika ålderskategorier, tack vare närheten till tätorten, det upplysta lättframkomliga spåret och att det rymmer så många människor samtidigt.

Om den planerade grustakten i nordvästra delen av området hålls så liten som möjligt, bibehålls ett större rekreativvärde, eftersom Klöxhult då även fortsättningsvis kan erbjuda både barr- och lövskogsmiljö.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

I nuläget inga synbara. Däremot kan intressekonflikt uppstå om arboretum skapas på någon av de föreslagna platserna i området.

Förslag

Skapa ett arboretum på någon av de föreslagna platserna, och anlägg generöst med passager över stängslet.

Avsiktsförklaring avseende inhägnad hundrastplats antingen i Klöxhult eller Haganäs.

Fastställande av hänsynsområden inom kultur/natur/rekreation.

Möckeln

Badplats inklämd mellan Möckelns sågverk och ett bostadsområde med sommar- och permanentus. På grund av placeringen finns inga geografiska expansionsmöjligheter, men som badplats är den viktig för allmänheten. Enligt uppgift är botten långgrund vilket gör den lämplig även för små barn.

Till grillplatsen på udden leder en belyst grusstig, tillgänglig för hjulburna. Denna anpassning, tillsammans med de små nivåskillnaderna och det korta avståndet mellan parkeringsplats och strand gör Möckeln till en alternativ plats för tillgänglighetsanpassad brygga

Kulturvärde

Inga nämnvärda.

Naturvärde

Inga nämnvärda.

Rekreativsvärde

Området är av stor betydelse som bad- och lekplats med grillmöjlighet, men har i övrigt inga större värden.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Inga synbara.

Förslag

Avsiktsförklaring avseende tillgänglighetsanpassad brygga antingen i vid Möckelns eller Bökhufts badplats.

Fastställande av hänsynsområden inom rekreation.

Yttre Näset

Naturskönt område som via gång och cykeltunnel under järnvägen är förbundet med intilliggande bostadsområde. Det erbjuds stigar, inofficiell badplats, pulkabacke, toalett och flera grillplatser. Området är mycket välbesökt av allmänheten, och används också av den närliggande förskolan.

Kulturvärde

Fornåkrar finns i norra delen.

Naturvärde

Vissa naturvärden finns i anslutning till strandskogen samt områdets gamla träd.

Rekreativsvärde

Stort rekreativsvärde, då det erbjuder aktiviteter under hela året i form av promenader, bad, pulkaåkning och möjlighet att äta ur sin medhavda fikakorg. Antalet grillplatser är tillräckligt, men på uddens västra sida kan de kompletteras med en grillstuga.

Besöksfrekvensen skulle öka om vägvisning från tätorten sattes upp då det skulle underlätta för nya nyttjare att hitta dit. Området klarar ett ökat besöksstryck.

Området längs stigen mellan Näset och Bökhuft har inget eget rekreativsvärde då det är för sumpigt. Däremot skulle en sittgrupp på södra delen av kullen vid småbåtshamnen lyftas fram det området och utsikten bättre. För att underlätta besökarnas möjlighet att orientera sig kan också en informationstavla med karta över Näset/Bökhuft anläggas i anslutning till hamnen.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Viss konfliktrisk. En utveckling av stora vidkroniga lövträd är positivt för det rörliga friluftslivet, och påverkar inte de kulturella lämningarna. Det fuktiga området i söder är inte det mest frekventerade av besökarna, och kan därför avsättas till fri utveckling av skogen. Om däremot mängden död ved blir för stor kan den uppfattas som störande av allmänheten.

Förslag

Låt mängden död ved öka, och utnyttja tillfället för kunskapsspridning om dess värde för den biologiska mångfalden. Det bör dock ske i kompromiss med allmänhetens önskemål, genom att låta det inskränka sig till stora liggande träd och undvika en ansamling av ris och dylikt på övriga marken.

Anlägg grillstuga på uddens västra sida.

Anlägg sittgrupp och informationstavla med karta i anslutning till småbåtshamnen.

Fastställande av hänsynsområden inom kultur/natur/rekreation.

Gemön

Ett långsmalt område beläget mellan bostadsområdet Gemön och myren. Det ingår inte i kommunens officiella fritidsområden, men slitaget på stigarna visar att det är flitigt använt. En grill- och rastplats finns, anlagd av nyttjarna.

Kulturvärde

Inga nämnvärda.

Naturvärde

Inga nämnvärda.

Rekreativvärde

Området erbjuder promenader och lek i skogsmiljö, är väl använt och ligger i direkt anslutning till bostadsområde och skola. Inget annat rekreationsområde finns inom nära gångavstånd. Trots att området inte i sig uppvisar vare sig några större estetiska eller rekreativa värden har det alltså en stor betydelse för nyttjarna och bör bevaras för friluftslivet.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Inga synbara.

Förslag

Fastställande av hänsynsområden inom rekreation.

Haganäs, friluftsområdet

Välbesökt fritidsområde i nära anslutning till centrum, skola, förskola och bostäder. Lättframkomliga motionsspår, 2,3 km och 4,5 km, ej belysta efter stormen 2005. Lutningen i backarna gör dock att hjulburna behöver assistans. Det finns starka önskemål bland de intervjuade om att driftsätta elljuset igen, eftersom det inte finns några andra belysta spår öster om centrum.

Här finns också tennisbanor och hembygdsgård. Älmhults tennisklubb, Älmhults scoutkår och Elme folkdansgille har sina lokaler i området, och förskolans utedagis finns i skogen.

Kulturvärde

Området uppvisar flera stenvägar och odlingsrösen. Det finns en gammal slåtteräng med stenrösen och fruktträd, samt terrassodlingar som visar det gamla odlingslandskapet.

Hembygdsgården är en av de få äldre stugorna i Älmhults tätort, och är därför viktig att bevara och vårda.

Naturvärde

Delar av området är nyckelbiotop, och ytterligare delar uppvisar höga naturvärden. Skyddsvärda lavar förekommer.

Rekreativvärde

Området har ett högt rekreativvärde för flera olika grupper av nyttjare, och för olika åldrar. Både tack vare närheten till centrum och att det rymmer så många människor samtidigt. Den omdiskuterade Haganäsledens tänkta sträckning genom de norra delarna skulle påverka de rekreativa värdena negativt. Dock är området så stort att en mängd verksamheter skulle kunna fortsätta bedrivas i andra delar av Haganäs, med förbehåll för att det skulle vara svårare att finna fridfulla och tysta platser.

Närheten till tätorten gör också Haganäs lämpligt för ett målinriktat arbete med tillgänglighetsanpassning för flera olika former av funktionshinder.

Stor vikt bör läggas vid det pedagogiska värdet av områdets närhet till tätorten, och den därpå följande möjligheten till utbildning av allmänheten. Ett informationsmaterial om områdets biologiska värden, lämpat för områdets anslagstavlor, bör tas och sättas på plats snarast.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Värden av de kulturella värdena innebär inte någon konflikt med övriga värdekategorier, däremot föreligger en konflikt mellan naturvärde och rekreation. Om den döda veden tillåts bli för omfattande i mängd och ianspråktagen yta, orsakar det irritation bland vissa grupper av nyttjare. Områdets biologiska värden bör värnas, dock i kompromiss med allmänhetens önskemål. Vad gäller mängden död ved se separat kapitel om detta ovan.

Förslag

Fastställande av hänsynsområden inom kultur/natur/rekreation.

Avsiktsförklaring avseende inhägnad hundrastplats antingen i Klöxhult eller Haganäs.

Utveckla området mot förbättrad tillgänglighet för grupper med olika former av funktionshinder.

Haganäs, området mellan Haganässkolan och Torngatan

I sydvästra delen finns ett område bestående av små kullar med gropar i. Tornets förskola, med dagliga utomhusaktiviteter, nyttjar kullarna till klättra i, som fiskedammar och för att utforska rent allmänt. Ett omkullfallet träd används som klätterställning och för balansträning. För att förbättra för verksamheten kan en grillplats eller ett grillhus anläggas.

Området är viktigt för förskolans verksamhet eftersom:

- ❖ barnen behöver inte korsa några vägar för att komma dit, och det ligger tillräckligt långt från Östra Esplanaden.
- ❖ trots sin litenhet erbjuder det skogskänsla för barnen
- ❖ det ligger tillräckligt långt från förskolan för att ändå vara en utflykt

Förslag

Det är viktigt att behålla och utnyttja områdets skogskaraktär, och utveckla det utifrån förskolans och Haganässkolans förslag (se "beskrivning av interna intervjuer").

Vad gäller fotbollsplanerna föreslås istället området öster om nuvarande fotbollsplaner, för att behålla en "grön lunga" och inte förtäta bebyggelsen.

Hänsynsområden, övriga orter

Diö, Bokhultet

Mindre fritidsområde med lövskog. Naturskönt belägen badplats och kanotbas. Beläget i direkt anslutning till förskola, skola, servicehus och bostäder. Inom området finns grillplatser, gång- och cykelbanor, väl använda strövstigar och en beachvolleyplan.

Kulturvärde

Rester från en gammal stenbrygga, tidigare använd som badbrygga, finns kvar. Många och väl synliga rösen finns i området.

Naturvärde

Stora naturvärden knutna till träden inom hela området. Gamla grova ekar och lindar längs väg 600 har både stort biologiskt värde, samt ett värde för samhällsbilden. Vid stranden finns hårklomossa.

Rekreativvärde

Området har höga rekreativa värden. Det erbjuder bad, promenader och lek i en öppen lövskogsmiljö. Den angränsande förskolan använder ofta området för olika aktiviteter. Stigarna har på vissa sträckor en lutning som gör att de inte är tillgänglighetsanpassade, men beläggningen är sådan att hjulburna ändå kan ta sig fram med medhjälpare. Den rika förekomsten på döende och döda träd, samt alla väl synliga rösen, gör att området är väl lämpad som informationsplats om natur- och kulturvärden.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Eftersom största delen av området är nyckelbiotop alternativt Natura 2000-område styrs skötseln av dessa föreskrifter.

Förslag

Håll området fritt från hängande träd och rotvältor. Även om vissa av dessa inte utgör någon fara för allmänheten och därmed lämnas för den biologiska mångfaldens skull, upplevs de som obehagliga och minskar till exempel förskolebarnens rörelsefrihet i området. Fastställande av hänsynsområden inom kultur/natur/rekreation.

Sträckan Diö - Råshult

Sträckan mellan Diö och Råshult, längs Kattesjöns västra sida är fullt möjlig att utveckla till en trevlig promenadstig. Det finns redan stigar som går att bygga vidare på och utveckla. Som samlingspunkt längs sträckan föreslås den udde som redan används som grillplats, dock bör ett nytt grillarrangemang anläggas. Kulturella sevärdheter i området är bland annat torpruiner och en hålväg.

Förslag

Anlägg promenadstig på sträckan Diö – Råshult.

Virestad - Arnanäs

Tidigare friluftsområde i anslutning till Virestadsjön. Diskussioner har förts med privat intressent om försäljning, men tillsvidare kvarstår området i kommunal ägo. Spår av tidigare markerad slinga finns i området, samt rester av gammal infrastruktur som är i mycket dåligt skick. En grävd damm finns strax innanför strandlinjen. Skapades för att användas som badplats, då botten i sjön består av djup dy. Planer har funnits på att använda den för fiske, men i dagsläget används den inte till något.

Kulturvärde

Området är ett gammalt kulturlandskap med terrassodlingar och rösen.

Naturvärde

Inom områdets nyckelbiotop finns stora naturvärden knutna till lövträd och död ved. Vissa flora- och trädvärden finns i övriga delar

Rekreativvärde

Ett småtrevligt område, men utan stora rekreativvärden för en utomstående. Dess karaktär, i kombination med avståndet till centralorten, gör att det sannolikt inte skulle locka så många besökare ens efter en upprustning. Befintlig infrastruktur ser ut att ha varit sliten redan innan området lades på is. Den tidigare slingan är igenväxt.

Att återskapa områdets forna status skulle vara både tids- och kostnadskrävande, eftersom hela området skulle behöva röjas från sly och all infrastruktur bytas ut. Områdets rekreativa värden motiverar inte denna kostnad.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Eftersom området endast i ringa omfattning nyttjas för rekreation, föreligger inga synbara konflikter.

Förslag

Avveckla friluftsområdet och låt de biologiska värdena tas tillvara i samklang med det ordinarie skogsbruket.

För att tillmötesgå de som ändå nyttjar området, håll vägen från parkeringen ner till dammen öppen, tillsammans med en siktgata över dammen i vägens förlängning.

Ta bort all gammal infrastruktur.

Fastställande av hänsynsområden inom kultur/natur.

Virestad – tätort

Område i direkt anslutning förskola, skola och äldreboende. Det är inget officiellt fritidsområde men nyttjas av de boende för promenader, och av skolan för diverse aktiviteter. Skolan har även en ”egen” bit skog som de sköter.

Stigarna är väl använda, och har av någon intressent fått markeringar i form av snitslar.

Kulturvärde

Inga nämnvärda.

Naturvärde

Inga nämnvärda.

Rekreativvärde

Området erbjuder möjlighet till motion, utbildning och lek. Det har för en utomstående inga högre rekreativa värden, men är pga. närheten till skolan viktigt att bevara. Slitaget av stigarna visar att området också är värdefullt för rekreation och friluftsliv.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Inga synbara.

Förslag

Fastställande av hänsynsområden inom rekreation.

Häradsbäck

Inget egentligt fritidsområde, men i anslutning till skolan finns ett motionsspår som nyttjas flitigt. Längs sträckan finns en rast- och grillplats.

Kulturvärde

Inga nämnvärda.

Naturvärde

Inga nämnvärda.

Rekreativvärde

Värdet för invånarna ligger i möjligheten till motion i belyst spår. Grillplatsen ligger fint i kanten av en äng, och om den rustas upp ökar det rekreativa värdet.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Inga synbara.

Förslag

Fortsatt rekreation i produktionskog.

Hallaryd

Inget egentligt fritidsområde, men i anslutning till skola och idrottsplats finns två motions- och skidspår, 3,0 km samt 1,5 km. Det finns också en igenväxt ”Naturstig”, som bör antingen rustas upp eller läggas ner.

Rastplatsen med sitt vindskydd används varje vecka av skolan.

Kulturvärde

Fornåkrar finns i östra delen av området.

Naturvärde

Inga nämnvärda.

Rekreativvärde

Relativt bra rekreativvärde, omväxlande barr, löv och äng. Lockar sannolikt inte boende på andra orter, men är viktigt för Hallarydsborna

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Inga synbara.

Förslag

Fortsatt rekreation i produktionsskog.

Enerйда

Gammal åkermark, gränsande till stormhygge och i direkt anslutning till bostadsområde. Området är idag inte avsatt som rekreativområde men används flitigt för promenader.

Kulturvärde

Inga nämnvärda.

Naturvärde

Inga nämnvärda.

Rekreativvärde

Visst rekreativvärde, främst genom att det används för promenader av de närmast boende, samt att det fungerar som inofficiell hundrastplats.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Inga synbara.

Förslag

Fastställande av hänsynsområden inom rekreation.

Delary

I Delary finns tre områden intressanta för rekreation och friluftsliv, det före detta motionsspåret, badplatsen/kanotbasen och en föreslagen utsiktsplats.

Motionsspåret finns väster om bostadsområdet Veka. Här har tidigare funnits elljus, men det är borttaget och spåret håller på att växa igen. Bland de boende finns olika åsikter om behovet av spåret, enligt uppgift dock en majoritet för att det ska tas i bruk igen.

På östra sidan av Helge å finns en kombinerad badplats och kanotbas. Badplatsen är i relativt gott skick, men kanotbasen är i stort behov av upprustning.

I direkt anslutning till bostadsområde och Helge å finns en höjd som lämpar sig väl för en utsiktsplats och grillplats nere vid ån.

Kulturvärde

Inga nämnvärda.

Naturvärde

Inga nämnvärda.

Rekreativvärde

Området runt motionsspåret är som helhet trivsamt.

Badplatsen/kanotbasen har ett stort rekreativvärde för badande och kanotister, dock inget värde utöver detta.

Den föreslagna utsiktsplatsen ligger vackert, och en kombination av sittplats på höjden och grillplats vid ån skulle låta besökarna ta del av detta.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Inga synbara.

Förslag

Skapa en fungerande rutin för att hålla kanotbasen i ett bra och välkomnande skick.

Gör det nedlagda motionsspåret framkomligt, och ge Delaryborna en prövotid för att visa vilket behov det i realiteten finns av det. Anlägg utsiktsplats/grillplats. Båda dessa i samråd med Sveaskog.

Liatorp

Liatorps tätort visar upp två områden för friluftsliv. Dels motionsspåren, dels området runt Gölet.

Spåren finns i direkt anslutning till idrottsplatsen och är 1,2 km respektive 2,2 km långa. Innan stormen 2005 var de även upplysta kvällstid.

Gölet är ett litet grönområde runt vatten, beläget i direkt anslutning till väg 600. Bland de boende finns ett starkt engagemang för området, och att det ska vara tillgängligt för rekreation. Sett ur utomståendes synvinkel är områdets betydelse för friluftslivet överskattad, då det är litet, sankt och ligger nära genomfartsvägen, men då det anses värdefullt som rekreationsmöjlighet av de boende, bör kommunen tillgodose deras önskemål

Kulturvärde

Inga nämnvärda.

Naturvärde

Vissa naturvärden knutna till träden. Viss kontinuitet av död ved.

Rekreativvärde

Området har ett rekreativvärde för de boende i Liatorp, dock ej sådana värden att de lockar besökare utifrån. Hårt trafikerad järnväg går inom nära syn- och hörhåll på östra sidan, och väg 600 på västra.

Gölet kan, om området röjs, bli visuellt givande, samt erbjuda kortare promenader. Dock gör närheten till väg 600 att ro och tystnad saknas. En stig kan tas fram i samband med röjning, för att väsentligen öka framkomligheten. Med anslutning rör det sig om en sträcka på cirka 700 meter. För att kunna gå runt vattnet hela året kan spång anläggas på delar av sträckan, och görs då lämpligen i sådan bredd att den är tillgänglig för hjulburna. En sådan spång kostar cirka 1 200 kronor per meter allt inkluderat. För att öka rekreativvärdet kan grillplats samt ytterligare någon bänk kan anläggas

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Konfliktrisk mellan naturvärde och rekreation, om mängden död ved tillåts bli för omfattande i mängd och ianspråktagen yta.

Förslag

Fastställande av hänsynsområden inom natur/rekreation.

Områdets biologiska värden bör värnas, dock i kompromiss med allmänhetens önskemål. Mängden död ved kan ökas, även om en stig anläggs runt vattnet, om området främst består av stora liggande träd, och att mängden ris och dylikt på marken hålls på en låg nivå. Om behov finns av ytterligare död ved bör denna begränsas till en mindre del av området.

Stor vikt bör läggas vid det pedagogiska värdet av områdets närhet till tätorten, och den därpå följande möjligheten till utbildning av allmänheten. Ett informationsmaterial om områdets biologiska värden bör tas fram snarast och sättas upp på väl synlig plats.

Såganäs

Ett mycket naturskönt område vid Såganässjön. Det är ett rofyllt område (frånsett delarna i direkt anslutning till badplats/kanotbas), vilket är en bristvara eftersom de flesta av kommunens friluftsområden fokuserar på motion och prestation.

Kombinerad badplats/kanotbas finns i den södra delen, och diskussioner har förts mellan kommunen och arrendatorn om anläggande av naturcamping. Öster om vägen finns sedan 30 år en plan för byggnation av sommarstugor, ej driftsatt.

Kulturvärde

Inom området finns många kulturvärden att vårda, till exempel odlingsrösen, åkerholmar, jordkällare, terrassodlingar, husruiner och brunnar. Även fornminnen finns inom området.

Naturvärde

Området har stora naturvärden knutna till gamla och grova lövträd. Även vissa markfloravärden finns. Viktigt att hävd med bete kan fortgå för att värdena ska kunna bestå.

Rekreativvärde

Såganäs har ett mycket högt rekreativvärde och erbjuder strövtåg i kulturmiljö, bad och lek.

Om den planerade byggnationen av sommarstugor genomförs, försvinner den allra största delen av det rekreativa värdet för dem som vill annat än bada eller paddla. Däremot skulle anläggandet av en naturcamping, på den av arrendatorn uppvisade platsen, öka intresset för området utan att nämnvärt påverka möjligheten till stillhet i andra delar av området.

Konflikter mellan de tre värdekategorierna

Ingen synbar konfliktrisk, eftersom en skötsel utifrån de kulturella värdena även tillgodoser de biologiska och rekreativa värdena.

Förslag

Skötsel av området utifrån de kulturella värdena.

BILAGOR

Markpolicy

Skogspolicy

Förteckning intressenter

Objektsbeskrivningar rekreativsvärden (Skogssällskapet)

Objektsbeskrivningar naturvärden (kommunekolog Ingvar Nilsson)

Objektsbeskrivningar kultur- och fritidsvärden (fritidskonsulent Thomas Franzén)

BILAGA 1 - Markinventeringspolicy för Älmhults kommun

Älmhults kommuns markinnehav

Endast fastmark behandlas i denna markpolicy. För närvarande (april 2007) har kommunen följande markinnehav:

- totalt markinnehav cirka 2 100 ha
- varav normal skogsmark cirka 1 670 ha
- varav tätortsnära skogsmark cirka 170 ha
- övrig mark (myrmark, vägar, tomter mm) cirka 260 ha

Syfte med markinnehav

Som i skogspolicy

Kommunens mark- och skogsinnehav ska primärt fylla fem syften:

- Produktionsskogen ska präglas av långsiktighet och en optimal avkastning. *Med avkastning menas måluppfyllelse på många plan.*
En del av avkastningen ska finansiera den sociala och kulturella naturvården.
- Det ska finnas tätortsnära grönområden och skogar som möjliggör friluftsliv och rekreation, för att främja välbefinnande och hälsa.
- Skogar ska finnas tillgängliga som inspirationskälla för barns- och ungdomars utbildning, som grund för positiva naturupplevelser och skapande av en medvetenhet om kretslopp och naturbruk.
- En del av marken skall utgöra markreserv för exploatering och bebyggelse.
- Delar av marken, som är lämplig för jakt och fiske, bör arrenderas ut.

Kommunen betraktar sin mark som en bärare av många kulturella lämningar som skall vårdas och när så är lämpligt synliggöras.

Kommunen betraktar markinnehavet som en arena för en mängd aktörer såväl kommersiella som ideella. Deras olika behov och önskningsar skall löpande inhämtas och vägas mot varandra samt övriga mål, främst skogsproduktion. Kommunen skall ha ett verktyg/process för detta.

Lagstiftning

Nationell lagstiftning

Den grundläggande lagen för skötsel av skydd av mark finns i miljöbalken. Skötseln av skogsmark styrs av skogsvårdslagen och dess följdförfattningar. Där fornlämningar är kända eller påträffas gäller "Lag om kulturminnen" och dess följdförfattningar. Vissa delar av kommunens marker kan beröras av skyddsområdesföreskrifter för vattentäkter, och därmed påverka deras skötsel.

Globala visioner

Vid Riokonferensen i juni 1992 enades en stor del av världens länder om att samverka för att uppnå en hållbar samhällsutveckling. Att bygga ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle. Man antog bland annat det heltäckande handlingsprogrammet Agenda 21, men även Riodeklarationen om miljö och utveckling samt Skogsprinciperna och en Konvention om bi-

ologisk mångfald. Dessa dokument har sedan dess varit grundläggande för ländernas strävan att uppnå ett mer hållbart samhälle.

Miljö kvalitetsmål

Som ett led i arbetet med att följa upp vad som Sverige lovade i Rio har riksdagen beslutat om miljö kvalitetsmål för olika områden. Det finns nu nationella miljö kvalitetsmål för 16 olika områden. Det finns även beslut om regionala miljö kvalitetsmål från länsstyrelsen. För målet om Levande skogar har nuvarande Skogsstyrelsen beslutat om regionala mål. För skogar handlar ett mål om att skydda biologiskt värdefull skogsmark. En "Nationell strategi för formellt skydd av skogsmark" finns beslutad, samt ett förslag till sådan för länet.

Kommunens miljömål avseende sitt markinnehav

Älmhults kommun skall på sina marker bidra till att Sveriges nationella och regionala miljömål uppfylls. Detta görs bland annat genom att kända biologiska värden bevaras så långt som är möjligt. Kommunens skogsbruk är certifierat enligt FSC sedan länge. Detta innebär att 5 % av den produktiva skogsmarken är avsatt enbart för att gynna naturvård, till exempel hotade arter.

Markernas avkastning

Markerna betraktas som en produktionsresurs. Produktionen består av såväl immateriella värden såsom bättre hälsa, ökad attraktionsförmåga för kommunen mm, samt materiella värden såsom arrenden, tåkter och skogsproduktion. Kommunen har synsättet att *av det ekonomiska överskott som skapas i skogsbruk och genom upplåtelser, kan minst 50 % återinvesteras i åtgärder som främjar produktionen av såväl immateriella som materiella nyttigheter.*

Skötsel

Kulturvärden, naturvärden, skog och rekreationsvärden skall skötas och utvecklas med hjälp av detaljplaner för vardera kategori. Dessa skall ajourföras.

Målavvägning

I de fall kommunen finner att ett och samma markområde har olika målbilder för kulturvärden, rekreationsvärden och olika produktionsvärden, skall rekreationsvärden prioriteras, dock med hänsyn taget till andra målbilder. Samhällsutbyggnad har en särställning som behandlas i särskilda processer för att hitta goda lösningar.

BILAGA 2 - Policy för Älmhults kommuns skogar

antagen av Kommunfullmäktige 2006-01-30, § 8

Allmänt om skogsfastigheterna

Älmhults kommuns skogsinnehav är till övervägande del beläget inom eller i omedelbar närhet av tätorter. Skogsfastigheterna finns i Älmhult, Diö, Liatorp, Eneryda, Virestad, Stenbrohult, Pjätteryd, Göteryd, Delary, Hallaryd och Häradsbäck. Kommunen har skogsmark som gränsar mot sjön Möckeln, Virestadssjön och Helge å. Dessutom finns idag ett antal natur- och strövområden. Fastigheternas totala areal är 2 290 hektar. Den produktiva arealen uppgår till 1 670 hektar.

Den dominerande skogstypen är granskogar. Däremot är lövskogsandelen betydligt större än för skogarna i övriga delar av kommunen. Trädslagen fördelas andelsmässigt enligt följande:

<u>Trädslag</u>	<u>Andel i %</u>
Tall	19
Gran	52
Löv	22
Ädellöv	7

Målsättning för kommunens mark- och skogsinnehav

Kommunens mark- och skogsinnehav ska primärt fylla fem syften:

Produktionsskogen ska präglas av långsiktighet och en optimal avkastning. En del av avkastningen ska finansiera den sociala och kulturella naturvården.

Det ska finnas tätortsnära grönområden och skogar som möjliggör friluftsliv och rekreation för att främja välbefinnande och hälsa.

Skogar ska finnas tillgängliga som inspirationskälla för barns och ungdomars utbildning, som grund för positiva naturupplevelser och skapande av en medvetenhet om kretslopp och naturbruk.

En del av marken skall utgöra markreserv för exploatering och bebyggelse.

Delar av marken, som är lämplig för jakt och fiske, bör arrenderas ut.

Möjligheter att vistas i skog och mark har stor betydelse för människans välbefinnande och är av betydelse för både den fysiska och psykiska hälsan.

Rekreation och friluftsliv utgör en viktig del i det förebyggande folkhälsoarbetet. Kommunen skall kontinuerligt bevaka möjligheter till förvärv av tätortsnära fastigheter för att trygga samhällenas expansion och utveckling samt för att skapa möjligheter till friluftaktiviteter och rekreation för dess invånare. Likaledes skall kommunens markinnehav kontinuerligt ifrågasättas och överväganden göras om försäljning av markinnehav som inte rimmar med målsättningen för kommunens skogsinnehav.

Skogens brukande och avkastning skall i första hand styras av den nytta skogen kan tillföra kommunens invånare. Skötseln skall präglas av de regler och principer som gäller för tätortsnära skogsbruk, genom återkommande avverkningar, gärna med information till de närboende, skapas en variationsrik skog med flera olika trädslag och träd som helst är gamla och

grova. Biologisk mångfald skall utvecklas och bevaras. Den sociala naturvården skall prioriteras högt. Det senare innebär att markerade strövstigar anläggs och informationstavlor som beskriver natur- och kulturvärden sätts upp på lämpliga ställen. Skogsmarken skall även kunna utnyttjas i kommunens övriga verksamheter, till exempel av daghem, skolor och äldreomsorg.

Följande riktlinjer skall gälla för skötseln av kommunens skogar:

Skogsområden för produktion

Produktionsskogen ska skötas med variation och ståndortsanpassning kombinerat med långsiktighet och förmåga att leverera en bra avkastning och värdeutveckling. Avverkningarna bedrivs så att skador på skogsmark och vägar undviks. Efter alla skogsbruksåtgärder rensas vägar och stigar från hindrande ris och dylikt.

Skogsområden inom bebyggt område

Huvudparten av områdena skall utvecklas till lövskog med inslag av olika lövträd. Områden som idag är tallbevuxna bibehålls. Där förutsättningar finns eftersträvas på sikt högstammig skog, där undervegetation hålls nere. Huvudintrycket på dessa områden skall vara "pelarsalar" där invånarna skall kunna promenera. Speciell hänsyn tas till gamla ädellövträd, som skall ges förutsättningar för att kunna fortleva och utvecklas. Inslag av rönn, oxel, hassel och andra trädslag, som ger förutsättningar för estetiska värden och biologisk mångfald, bör förekomma. Områden mot vattenytor hålls öppna. Vägar och stigar för promenad och motion röjs årligen från hindrande vegetation.

Skogsområden i anslutning till bebyggt område

Skötseln skall präglas av ett skogsbruk med varierande inslag av barr- och lövträd. Speciell hänsyn skall tas till estetiska värden med målsättning att uppmuntra till besök och rekreation i områdena. Där förutsättningar finns avsätts områden för fri utveckling med målsättning att gynna den biologiska mångfalden. Speciell hänsyn tas till gamla träd. De skall ges förutsättningar att kunna fortleva och utvecklas. Vägar och stigar underhålls så att de blir attraktiva för promenad och motion.

Miljö

Kretsloppstänkande och planering för ett långsiktigt hållbart samhälle ska genomsyra kommunens innehav och bruk av skogsmark. Kommunen ska miljömässigt sträva efter att vara en föregångare i skogsbruket. Det ska ställas samma krav på entreprenörer och leverantörer som på egen verksamhet.

Kommunens skogar är sedan 1998 certifierade enligt svensk FSC-standard av skogsbruk, vilket innebär att kommunens skogar skall skötas på ett miljöanpassat, samhällsnyttigt och ekonomiskt bärkraftigt sätt i överensstämmelse med gällande lagar och förordningar. Sedan 2004 är skogarna även certifierade enligt PEFC genom ett tilläggsavtal.

BILAGA 3 - Intressenter som intervjuats i arbetet med markinventeringsplanen

Föreningar

Delary idrottsförening
Götteryds hembygdsförening
Älmhults scoutkår
Älmhults motorklubb
Eneryda bygderåd
Älmhult-Linnébygdens ridklubb
Möckelns IF
Linnebygdens naturskyddsförening
Hallaryds sockenråd
Älmhults brukshundklubb
Härlunda intresseförening
Virestads samhällsförening + stormöte
Pjätteryds idrottsförening
Pjätteryds hembygdsförening
Bökhults byförening
Korpen Älmhults motionsidrott
Älmhults tennisklubb
OK Älme
Elmhults sport club
Hallarydsgården
Hallaryds hembygdsförening
Hallaryds idrottsförening
Liatorps samhällsförening
Diö samhällsförening
Älmhult hembygdsförening
Delary byaråd
Båtklubben Näset
Båtklubben Piren
Diö båtklubb

Övriga

Pensionärsråd
Handikappråd
Handelsplats Älmhult
Växande Älmhult
Förskola / grundskola
Gymnasiet
Jaktarrendatorer
Betesarrendatorer
Sjöstugans camping

BILAGA 4 – Objektsbeskrivningar rekreativvärden

Objektsbeskrivning

Objekt 101 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Elljusspår Liatorp				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Motionsspår som innan stormen Gudrun varit belyst. 1,2 km och 2,2 km varav förlängningen går på privat mark. Skötsel ombesörjs av idrottsföreningen.

Skog-/mark tillstånd

Större delen av den kommunala marken består av stormhygge. Förlängningen på privat mark löper genom blandskog med kulturlämningar i form av murar, rösen och grunder.

Rekreativvärde

Området har ett rekreativvärde för de boende i Liatorp, dock ej sådana värden att de lockar besökare utifrån. Hårt trafikerad järnväg går inom nära syn- och hörhåll på östra sidan, och väg 600 på västra. Detta medför att området endast erbjuder motion, ingen ro och tystnad.

Målsättning

Huvudsaklig målsättning är rekreation i form skogspromenader och löpning.

Ta ställning till om belysningen längs spåret ska driftsättas igen.

Ta ställning till om grillplats ska anläggas. Om så beslutas placeras den lämpligen, efter samråd med den privata markägaren, på dennes mark då den har högre rekreativa värden än den kommunala.

Konfliktrisk

Konfliktrisk med skogsproduktion.

Konfliktrisk med ägaren av den privata marken, om denne inte längre skulle vilja upplåta sin mark till förlängningen av elljusspåret.

Ingen utvecklingsmöjlighet av rekreativområdet när det gäller yta, då järnvägen begränsar i öster.

Skötselbeskrivning

Området sköts som produktionsskog. Undantaget är 5 meter på var sida spåret där det ska vara fritt från buskar och sly. I korridoren gynnas tall och lövträd för att skapa ljusare och öppnare miljö. Dessutom förbättras då möjligheten för snön att nå marken till förmån för skidåkning.

Objektsbeskrivning

Objekt 102 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Gölet Liatorp				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Ett litet grönområde runt en göl, beläget i direkt anslutning till väg 600. Bland de boende finns ett starkt engagemang för området, och att det ska vara tillgängligt för rekreation.

Sett ur utomståendes synvinkel är områdets betydelse för friluftslivet överskattad, då det är litet, sankt och ligger nära genomfartsvägen, men då det anses värdefullt som rekreativ möjlighet av de boende, bör kommunen tillgodose deras önskemål.

Skog-/mark tillstånd

Huvudsakligen lövskog. Marken runt gölen är sank och svårframkomlig under blöta perioder. Mängden sly och risrester från stormen -05 ligger kvar i sådan mängd att det skapar stark irritation bland de boende.

Rekreativ värde

Området kan om det röjs bli visuellt givande, samt erbjuda kortare promenader. Dock gör närheten till väg 600 att ro och tystnad saknas.

En stig kan tas fram i samband med röjning, för att väsentligen öka framkomligheten. Med anslutning rör det sig om en sträcka på cirka 700 meter. För att kunna gå runt vattnet hela året kan spång anläggas, och görs då lämpligen i sådan bredd att den är tillgänglig för hjulburna. Detta är dock ett kostsamt alternativ. För att öka rekreativ värdet kan grillplats samt ytterligare någon bänk anläggas.

Målsättning

Ta ställning till behovet av anlagd stig runt vattnet, samt behovet av vilobänk utmed sträckan.

Rekreationen för ögat sköts genom att låta skogsbruket fortsätta mot ett öppet och ljust område, samt att begränsa områdets döda ved till vissa delar.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan allmänhetens behov av framkomlighet och värdet av död ved för den biologiska mångfalden.

Skötselbeskrivning

Låt området vara en gles lövskog, där marken hålls fri från sly. Viss mängd död ved kan finnas, men den bör vara ett inslag i skogen, ej dominerande.

Objektsbeskrivning

Objekt 103 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Virestad tätort				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Området ligger i direkt anslutning förskola, skola och äldreboende. Det är inget officiellt fritidsområde men nyttjas av de boende för promenader, och av skolan för diverse aktiviteter. Skolan har även en "egen" bit skog som de sköter.

Stigarna är väl använda, och har av någon intressent fått markeringar i form av snitslar.

Skog-/mark tillstånd

Tät barrdominerad skog, med en "vild" karaktär. Mossig mark. En å rinner genom området.

Rekreativvärde

Området erbjuder möjlighet till motion, utbildning och lek. Det har för en utomstående inga högre rekreativa värden, men är pga. närheten till skolan viktigt att bevara.

Slitaget av stigarna visar att området också är värdefullt för rekreation och friluftsliv.

Målsättning

Området bör avsättas helt till rekreation, med huvudsaklig målsättning att bibehålla känslan av storskog för barnen.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan rekreation och ett ekonomiskt skogsbruk.

Skötselbeskrivning

Behåll områdets "vilda" karaktär, och undvik kalhyggen.

För att förbättra upplevelsen för dem som promenerar siktröjs lämpligen i en korridor på båda sidor längs stigarna.

Objektsbeskrivning

Objekt 104 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Arnanäs				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Friluftsområde i anslutning till Virestadsjön. Det har tidigare varit i drift, men ligger för närvarande i träda i väntan på beslut om dess framtid. Diskussioner har förts med privat intressent om försäljning, men tillsvidare kvarstår området i kommunal ägo.

Spår av tidigare markerad slinga finns i området, samt rester av gammal infrastruktur som är i mycket dåligt skick.

En grävd damm finns strax innanför strandlinjen. Skapades för att användas som badplats, då botten i sjön består av djup dy. Planer har funnits på att använda den för fiske, men i dagsläget används den inte till något.

Skog-/mark tillstånd

Lövskog med inslag av barr. Flera stora träd, men mängder av småträd och sly. Några stora gamla ekar finns som behöver få utrymme för att kunna utvecklas.

Området är till stora delar flackt, och sannolikt vattensjukt i en bred remsa nära sjön under vår och höst.

Rekreativvärde

Ett småtrevligt område, men utan stora rekreativvärden för en utomstående. Dess karaktär, i kombination med avståndet till centralorten, gör att det sannolikt inte skulle locka så många besökare ens efter en upprustning. Dock säger boende i Virestad att området var välbesökt av olika organiserade barngrupper då det var i drift.

Inom området finns fornlåvar och tjärda. Befintlig infrastruktur ser ut att ha varit sliten redan innan området lades på is. Den tidigare slingan är igenväxt. En viss användning av området finns, vilket visas av vedrester i den före detta eldstaden, slängda ölburkar och dylikt

Att återskapa områdets forna status skulle vara både tids- och kostnadskrävande, eftersom hela området skulle behöva röjas från sly och all infrastruktur bytas ut. Områdets rekreativa värden motiverar inte denna kostnad.

Den grävda dammen tillför inte det rekreativa värdet någonting i dagsläget, eftersom det ligger en hel sjö utanför. Om den däremot skulle användas för t.ex. någon form av fiske som allmänheten inte har tillgång till i Virestadsjön, kan områdets attraktionskraft öka.

Målsättning

Då området inte har några större rekreativa värden, och har en låg besöksfrekvens, finns två alternativa handlingssätt. Det första är att helt lägga ner Arnanäs friluftsområde, och då ska all befintlig infrastruktur tas bort.

Det andra, om beslut om områdets framtid inte kan fattas, är att plocka bort den infrastruktur som idag utgör en fara för ev. besökare, spara bänken och grillen vid dammen samt hålla parkeringen och vägen till dammen öppen. Om det uppstår ett spontant och frekvent nyttjande görs lämpligen en detaljstudie av området om cirka 2 år, för att utvärdera dess framtid.

Konfliktrisk

Ingen konfliktrisk mellan nyttjandegrupper eftersom området inte används i någon större omfattning.

Skötselbeskrivning

Området sköts som produktionsskog, men med något hårdare röjning i ungskogsfasen om området ska fortleva som friluftsområde.

Röjning runt de stora ekarna för att ge dem möjlighet att utvecklas.

Objektsbeskrivning

Objekt 105 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Bokhultet Diö				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Lövskogsområde klassat som nyckelbiotop, som även har höga rekreations- och kulturvärden. Beläget i direkt anslutning till skola, servicehus och bostäder.

Inom området finns badplats, kanotbas, grillplatser, gång- och cykelbanor och väl använda strövstigar.

Skog-/mark tillstånd

Rikligt med gamla grova träd. Fallna träd får idag ligga kvar, de flyttas endast om de utgör ett hinder på stigarna eller annan fara.

Många odlingsrösen som är väl synliga.

Rekreativvärde

Området har höga rekreativa värden. Det erbjuder bad, promenader och lek i en öppen lövskogsmiljö. Den angränsande förskolan använder ofta området för olika aktiviteter.

Stigarna har på vissa sträckor en lutning som gör att de inte är tillgänglighetsanpassade, men beläggningen är sådan att hjulburna ändå kan ta sig fram med medhjälp.

Den rika förekomsten på döende och döda träd, samt alla väl synliga rösen, gör att området är väl lämpad som informationsplats om natur- och kulturvärden.

Målsättning

Området bör bevaras för rekreations- och friluftsliv, dock på en nivå som inte förstör natur- och kulturvärden.

Skötseln av området styrs av att det är en nyckelbiotop, men den glesa lövskogen anses av många som tilltalande och avkopplande.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan rekreation och naturvård, om besökande allmänhet i större omfattning sprider ut sig utanför stigar, bad- och grillplatser. Denna slitagerisk är störst när det gäller kanotbasen, om den inte är rätt dimensionerad för högsäsong.

Konfliktrisk mellan rekreation och naturvård, om sten plockas bort från rösena.

Skötselbeskrivning

Skötseln är som ovan nämnts styrd av regler för nyckelbiotopen, men ur rekreativperspektiv gäller att bibehålla den glesa lövskogen, ge några potentiella solitärer större utrymme att utvecklas och att inte låta mängden död ved bli för stor.

Viktigt också att det hålls fritt runt områdets kulturlämningar, så att dessa är fortsatt väl synliga.

Objektsbeskrivning

Objekt 106 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Motionsspår Hallaryd				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Skola och idrottsplats i direkt anslutning till området. Två motions- och skidspår, 3,0 km samt 1,5 km som är dåligt uppmärkta. Spåren går delvis på privat mark. Finns också en igenväxt Naturstig, som bör antingen rustas upp eller läggas ner.

Rastplats med vindskydd, i stort behov av upprustning, används enligt uppgift varje vecka av skolan.

Skog-/mark tillstånd

Produktionsskog med lövinslag och betesängar. Fornåkrar och murar. Helge å rinner genom området. Längs ån är det en tilltalande natur, men upplevelsen störs bitvis av trafiken på Osbyvägen.

Marken längs ån är sannolikt sank vår och höst. Liten, bitvis framkomlig stig, finns. Fin plats för ny rastplats finns längs ån, dock blir anläggande/skötsel kostsamt på grund av bristande framkomlighet.

Rekreativvärde

Relativt bra rekreativvärde, omväxlande barr, löv och äng. Området lockar sannolikt inte boende på andra orter, men är viktigt för Hallarydsborna.

Målsättning

Huvudsaklig målsättning är rekreation i produktion.

Ta ställning till behovet av upprustning av den befintliga rast- och grillplatsen samt dess vindskydd.

Konfliktrisk

Konfliktrisk med skogsproduktion. Konfliktrisk med ägarna av den privata marken, om dessa inte längre skulle vilja upplåta sin mark till spåret.

Skötselbeskrivning

Området sköts som produktionsskog. Undantaget är 5 meter på var sida spåret där det ska vara fritt från buskar och sly. I korridoren gynnas tall och lövträd för att skapa ljusare och öppnare miljö. Dessutom förbättras då möjligheten för snön att nå marken till förmån för skidåkning.

Objektsbeskrivning

Objekt 107 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Elljusspår Häradsbäck				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Motionsspår som huvudsakligen går på privat mark. Skötsel ombesörjs av idrottsföreningen. Förfallen grillplats finns.

Skog-/mark tillstånd

Barrskog och äng.

Rekreativvärde

Rekreativvärdet ligger i möjligheten till motion i belyst spår. Grillplatsen ligger fint i kanten av en äng, om den rustas upp ökar det rekreativa värdet.

Målsättning

Huvudsaklig målsättning är rekreation i form av skogspromenader och löpning.

Ta ställning till behovet av upprustning av den befintliga rast- och grillplatsen.

Konfliktrisk

Konfliktrisk med skogsproduktion.

Konfliktrisk med ägaren av den privata marken, om denne inte längre skulle vilja upplåta sin mark till förlängningen av elljusspåret.

Skötselbeskrivning

Området sköts som produktionsskog. Undantaget är 5 meter var sida om spåret där uppkomsten av högstammiga träd ska gynnas, samt att det hålls fritt från buskar och sly.

Objektsbeskrivning

Objekt 108 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Såganäs				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Gammal hävdad mark. Många och tydliga spår efter tidigare bruksformer i form av hamlade träd, grunder och rösen. Finns även fornlämningar.

Mycket naturskönt med höga kulturella och biologiska värden. Slinga med infoskyltar om biologi och kultur finns. Den är dock dåligt markerad, och infrastrukturen längs sträckan behöver översyn. Badplats och kanotbas finns i området.

Diskussioner har förts mellan kommunen och arrendatorn om anläggande av naturcamping. Öster om vägen finns sedan 30 år en plan för byggnation av sommarstugor, ej driftsatt.

Skog-/mark tillstånd

Gammal åker- och betesmark med lövträd. Området hålls öppet via bete och ligger i direkt anslutning till Såganässjön.

Stor artrikedom på liten yta.

Mängden död ved som tillåts ligga kvar överstiger vad som fanns i gamla hävdade marker.

Rekreativvärde

Såganäs har ett högt rekreativvärde och erbjuder strövtåg i kulturmiljö, bad och lek.

Det är ett rofyllt område (frånsett i direkt anslutning till badplats/kanotbas), vilket är en bristvara när de flesta av kommunens friluftsområden fokuserar på motion och prestation. Dock, om den befintliga detaljplanen för fritidsbebyggelse genomförs, försvinner stora delar av det rekreativa värdet för dem som vill annat än bada eller paddla.

Anläggandet av en naturcamping, på den av arrendatorn uppvisade platsen, skulle öka intresset för området utan att nämnvärt påverka möjligheten till stillhet i andra delar av området.

Målsättning

Målsättning för området bör vara bibehållen rekreation i rofylld miljö, omgiven av spår från livet förr och en rik natur.

Upprustning av slingans markeringar och informationsskyltar, samt en översyn av befintliga bänkar.

Om planerna på naturcamping genomförs bör den placeras så nära badplats/kanotbas som möjligt, utan att för den skull missa dess behov av avskildhet. Detta för att bevara övriga området ostört.

Området har höga rekreativa, biologiska och kulturella värden. Samtliga dessa värden skulle påverkas mycket negativt om den befintliga detaljplanen på fritidshus i området genomfördes.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan rekreation och naturvård om besöksfrekvensen sliter på känsliga växtplatser, samt om kanotbasen inte är dimensionerad för högsäsong och platsbrist orsakar så kallad vild camping.

Konfliktrisk mellan rekreation och betande djur, så dessa kan upplevas som skrämmande. Enligt uppgift är det dock inget problem i dagsläget.

Konfliktrisk mellan rekreation/naturvård/kultur och en eventuell byggnation av sommarstugor.

Skötselbeskrivning

Fortsatt bete. Manuell betesputsning för att få bort sly som växt upp runt kulturlämningarna.

Förbättra förutsättningarna för stora solitärer.

Minska antalet platser där död ved tillåts ligga kvar, alternativt flytta större delen av den till områdets ytterkanter.

Objektsbeskrivning

Objekt 109 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Motionsspår Delary				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Motionsspår väster om bostadsområdet Veka. Går till största delen på Sveaskogs mark. Har tidigare funnits elljus, men det är borttaget och spåret håller på att växa igen.

Bland de boende finns olika åsikter om behovet av spåret, enligt uppgift dock en majoritet för att det ska tas i bruk igen. Skogssällskapets förslag är att röja upp spåret innan det växer igen helt, ge Delaryborna en prøvotid på tre år och sedan göra en utvärdering av användandet.

Skog-/mark tillstånd

Den kommunala marken består av ett stormhygge, lövträdsridå mot villaområdet och en kulle med flera ekar.

Den privata marken består av produktionsskog.

Rekreativvärde

Som helhet trivsamt.

Målsättning

Ta ställning till om motionsspåret ska röjas upp, i samarbete med den andre markägaren.

Konfliktrisk

Konfliktrisk med skogsproduktion. Konfliktrisk med Sveaskog, om de inte längre skulle vilja upplåta sin mark till spåret.

Skötselbeskrivning

Området sköts som produktionsskog. Om spåret permanentas efter prøvotiden bör det satsas på gles och högstammig skog. Gallra ekbacken för att ge några träd mer utrymme.

Objektsbeskrivning

Objekt 110 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Badplats Delary				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Kombinerad badplats och kanotbas, båda på ej kommunal mark. Badplatsen är i relativt gott skick (sköts av idrottsföreningen) men kanotbasen är i stort behov av upprustning.

Skog-/mark tillstånd

Ängsmark.

Rekreativvärde

Platsen har ett stort rekreativvärde som badplats och för besökande kanotister, dock inget utöver detta.

Målsättning

Översyn av infrastruktur på badplats. Utbyte och reparation av infrastruktur på kanotbas.

Konfliktrisk

Konfliktrisk med ägaren av den ej kommunala marken, om denne inte längre skulle vilja upplåta sin mark.

Skötselbeskrivning

Området hålls öppet och fritt från sly. Ängen där grillplatserna finns slås regelbundet sommartid för att skapa utrymme.

Objektsbeskrivning

Objekt 111 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Utsiktsplats Delary				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

I anslutning till kommunal mark (på Sveaskogs) föreslås skapandet av en utsiktsplats på toppen och en grillplats nere vid ån. Bostadsområde i direkt anslutning.

Skog-/mark tillstånd

Ängsmark.

Rekreativsvärde

En mycket vacker plats. Förslagsvis anläggs sittplats på toppen, och själva grillplatsen nere vid ån (för att undvika skadegörelse på röset).

Målsättning

Ta ställning till om det ska skapas en vacker utsikts- och rastplats för de boende i närområdet.

Konfliktrisk

Konfliktrisk med Sveaskog, om de inte vill upplåta marken. Risk för skadegörelse på rösen. Strandskydd.

Skötselbeskrivning

Ängen slås för att förhindra uppkomst av sommarens midjehöga gräs.

Objektsbeskrivning

Objekt 112 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Gemön				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Ett långsmalt område beläget mellan bostadsområdet Gemön och myren. Det ingår inte i kommunens officiella fritidsområden, men slitaget på stigarna visar att det är flitigt använt. En grill- och rastplats finns, anlagd av nyttjarna.

I området finns spår av gammal förfallen infrastruktur.

Skog-/mark tillstånd

Blandskog med övervägande barr. Myrmark.

Rekreativvärde

Området erbjuder promenader och lek i skogsmiljö, är väl använt och ligger i direkt anslutning till bostadsområde och skola. Inget annat rekreativområde finns inom nära gångavstånd. Trots att området inte i sig uppvisar vare sig några större estetiska eller rekreativa värden har det alltså en stor betydelse för nyttjarna och bör bevaras för friluftslivet.

Målsättning

Huvudsaklig målsättning är fortsatt rekreation i form av skogspromenader och lek.

Kommunen bör tillmötesgå de lokala initiativen genom att bidra med röjning av stigarna vid behov. Dessutom bör kommunen ombesörja en ordentlig eldstad vid grillplatsen, då den nuvarande är bristfällig med tanke på närheten till myren och risken för jordbrand.

Konfliktrisk

Konfliktrisk med skogsproduktion. Eftersom området är relativt litet skulle ett storskaligt skogsbruk påverka rekreativvärdet negativt redan efter mindre åtgärder.

Skötselbeskrivning

Områdets västra del bör gå mot en öppen blandskog med huvudsakligen löv.

I den östra delen bör den tätare granskogen bevaras för att ge möjlighet till lek i skogens skrymslen och vrår.

Objektsbeskrivning

Objekt 113 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Yttre Näset				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Naturskönt område som via gång- och cykeltunnel under järnvägen är förbundet med intilliggande bostadsområde. Fornåkrar finns i norra delen.

Stigar, badplats, pulkabacke, toalett och flera grillplatser. Både stigar och grillplatser är välbesökta av allmänhet och skola.

Skog-/mark tillstånd

Övervägande lövskog. I östra delarna finns ett hygge efter stormen 2005.

Enligt uppgift har området tidigare röjts från buskar och småträd, men dessa finns nu i så stor mängd att det sänker det rekreativa värdet.

Rekreativsvärde

Stort rekreativsvärde, då det erbjuder aktiviteter under hela året i form av promenader, bad (inofficiell badplats) och pulkaåkning.

Vid fältbesöket fortfarande mycket risrester kvar från stormhygget, vilket upplevs som störande och fult av de besökande.

Målsättning

Huvudsaklig målsättning är rekreation. Antalet grillplatser är tillräckligt, bibehåll dessa, badplatsen och pulkabacken. Ta ställning till om en av de två grillplasterna på västra sidan ska kompletteras med en grillstuga.

Då vägvisning till området från tätorten saknas, bör en sådan skapas. Området rymmer fler besökare, om det underlättas för dessa att ta sig dit.

Eftersom området inte är så stort, men naturskönt, välbesökt och ligger nära bostäder bör det undantas från produktion och avsättas helt till rekreation.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan rekreation och skogsproduktion, om ekonomiska värden tillåts gå före de estetiska. Om området avsätts i sin helhet till rekreation upphör denna konfliktisk.

Konfliktrisk mellan rekreation och boende längs vägen ut, då dessa kan störas av mopeder och högljudda aktiviteter vid grillplatserna. Enligt intervju med boende upplevs det dock inte som störande i dagsläget.

Skötselbeskrivning

Bevara en gles lövskog, där högstammiga träd gynnas. Marken hålls fri från buskar och sly. Gynna några möjliga stora solitärer.

Runt pulkabacken hålls fritt från både träd och buskar, för att erbjuda en säker nedfart.

Siktröj mellan Strandvägen och den parallella stigen, för att skapa en känsla av större rum.

Objektsbeskrivning

Objekt 114 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Möckeln				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Badplats inklämd mellan Möckelns sågverk och ett bostadsområde med sommar- och permanentus. På grund av placeringen finns inga geografiska expansionsmöjligheter.

Till grillplatsen på udden leder en belyst grusstig, tillgänglig för hjulburna. Denna anpassning, tillsammans med de små nivåskillnaderna och det korta avståndet mellan parkeringsplats och strand, gör Möckeln till en alternativ plats för tillgänglighetsanpassad brygga.

Skog-/mark tillstånd

Strandzon med sand- och grusytor.

Rekreativvärde

Rekreativvärde som bad- och lekplats med grillmöjlighet, i övrigt inga större värden.

Möckelns badplats är med sina relativt små nivåskillnader och korta avstånd mellan parkeringsplats och strand en bra plats för anläggande av tillgänglighetsanpassad brygga, som alternativ till placering vid Bökhults badplats.

Målsättning

Fortsatt användning av området för bad och lek. Låt de få träden växa sig stora.

Byt ut eldstaden vid grillplatsen.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan rekreation och boende norr om badplatsen, om de upplever badgästerna som störande.

Konfliktrisk mellan rekreation och sågverket, då ljudet från verksamheten kan vara störande för de badande.

Skötselbeskrivning

Sedvanlig skötsel av bad- och lekplats med grillmöjlighet. Låt träden stå kvar.

Objektsbeskrivning

Objekt 115 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Bökthult				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Fritidsområde som är beläget nära tätorten, och i direkt anslutning till villaområde under uppförande. Här erbjuds badplats, lekplats, grusade planer för bollspel, grillplatser, camping och stugby. Vägen dit är enligt uppgift hårt trafikerad sommartid, med höga hastigheter. Gång- och cykelbana finns längs stora delar av sträckan.

I anslutning till fritidsområdet finns gamla hävdade marker med tydliga spår av tidigare brukningsformer. Markerna sköts av Bökthults byförening genom bete och slåtter. Informationsskyltar om kulturella och biologiska sevärdheter finns längs gångstigen som löper genom området. Via stigen är området förbundet med andra delar av tätorten.

Skog-/mark tillstånd

Strandzon, betesmarker och gammalt odlingslandskap.

Rekreativvärde

Bökthult har ett högt rekreativvärde på grund av närheten till tätorten. Området är naturskönt och de gamla hävdade markerna har höga kulturella värden. Det erbjuds bad samt lek och promenader i grön miljö nära vatten. Möjligheterna till avskildhet och stillhet är dock begränsade.

Bökthults badplats är med sina relativt små nivåskillnader, och korta avstånd, mellan parkeringsplats och strand en bra plats för anläggande av tillgänglighetsanpassad brygga.

Målsättning

Området är viktigt ur rekreativsynpunkt och bör bevaras i sin nuvarande form. Expansion på bekostnad av de gamla hävdade markerna bör inte ske, då dessa i sig har ett högt värde ur både kulturell- och upplevelsesynpunkt.

Bibehåll de hävdade markerna genom fortsatt bete och slåtter, för att vårda dess prägel och för att sprida kunskap om hur landskapet sett ut förr. Dessa marker bör inte heller tas i anspråk för bostadsbyggnation, då det skulle minska allmänhetens tillgång på tätortsnära grön miljö.

Konfliktrisk

Risk för konflikt om campingverksamheten vill expandera på bekostnad av de hävdade markerna, samt om markerna tas i anspråk för bostadsbyggnation.

Skötselbeskrivning

Bevara det gamla jordbrukslandskapet genom fortsatt bete och slåtter.

Håll gångstigarna genom området öppna och håll underlaget framkomligt för hjulburna.

Underhåll stättor och informationsskyltar.

Objektsbeskrivning

Objekt 116 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Energyda				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Gammal åkermark, gränsande till stormhygge, belägen sydväst om bostadsområde. Området är idag inte avsatt som rekreationsområde men används flitigt för promenader.

Skog-/mark tillstånd

Ängsmark med gamla ekar och holmar. Växer igen från sidorna med björk och sly.

Rekreativvärde

Visst rekreativvärde, främst genom att det används för promenader av de närmast boende, samt att det fungerar som inofficiell hundrastplats.

Målsättning

Avsatt hagmarken för rekreation (för intilliggande stormhygge gäller rekreation i produktion).

Konfliktrisk

Mycket liten konfliktrisk, då området inte spontant används till något annat än det rörliga friluftslivet.

Konflikt skulle uppstå om området togs i bruk för produktion.

Risk för konflikt om området skulle hållas öppet med bete, då det förekommer många lösa hundar.

Skötselbeskrivning

Behåll ängskaraktären. Håll området fritt från inväxande sly, företrädesvis utan att använda betesdjur.

Objektsbeskrivning

Objekt 117 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Haganäs				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Rekreationsområde i nära anslutning till centrum, skola, förskola och bostäder. Två motions-spår, 2,3 km och 4,5 km, ej belysta efter stormen 2005. Eventuellt kommer elljuset att drift-sättas igen.

I området, som har både rekreativa, kulturella och biologiska värden, finns också tennisbanor samt föreningslokaler.

Området är välbesökt och har lättframkomliga stigar. Lutningen i backarna gör dock att hjul-burna behöver assistans. Starka önskemål bland de intervjuade om att driftsätta elljuset igen, då det är de enda belysta spåren öster om centrum.

Mycket död ved efter stormen Gudrun har medvetet lämnats kvar, i en sådan omfattning att flertalet intervjuade anser det vara störande.

Skog-/mark tillstånd

Blandskog, i vissa delar huvudsakligen löv. Stor mängd gamla träd. Har bitvis parkkaraktär.

Rekreativsvärde

Området har ett högt rekreativsvärde för flera olika grupper av nyttjare, och för olika åldrar. Både på grund av närheten till centrum och att det rymmer så många människor samtidigt.

Den omdiskuterade Haganäsledens tänkta sträckning genom de norra delarna skulle påverka de rekreativa värdena negativt. Dock är området tillräckligt stort för att en mängd verksamheter skulle kunna fortsätta bedrivas i andra delar av Haganäs, med förbehåll för att det skulle vara svårare att finna fridfulla och tysta platser.

Målsättning

Målsättningen är fortsatt lättillgänglig rekreation, i ett biologiskt värdefullt kulturlandskap. Ta ställning till om elljuset längs spåren ska driftsättas.

Haganäs har goda möjligheter att bli en utbildningsplats. Eftersom flertalet av de intervjuade har uttryckt att mängden död ved som lämnats kvar är störande, bör det finnas tydlig information om dess stora värde för den biologiska mångfalden. Flera informationstavlor finns tillgängliga för detta. Detsamma gäller för de kulturella spår som finns, men som den breda allmänheten inte lägger märke till.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan olika grupper av nyttjare, där hundägare nämnts som exempel av andra.

Konfliktrisk mellan den så kallade Haganäsledens sträckning och den därmed minskade tillgången till ett fritidsområde öster om centrum.

Konfliktrisk mellan den estetiska upplevelsen av vistelsen och de höga biologiska värdena, då området uppfattas som skräpigt och mindre tilltalande än innan stormen 2005.

Skötselbeskrivning

Området bör skötas utifrån bevarandet av de biologiska och kulturella värdena, dock med en större hänsyn till det rörliga friluftslivets upplevelsevärde än vad som görs idag.

Avsätt vissa områden för kvarlämnande av död ved, och rensa andra för att återge dessa en öppnare karaktär.

Objektsbeskrivning

Objekt 118 skifte Älmhult			Typ av zon/objekt: Klöxhult				
Hänsyn plats	Hänsyn område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	Skogssällskapet, Anna Sundberg, 2006-12-20
	X					X	

Allmänt

Rekreationsområde i nära anslutning till bostadsområde och skola. Ett elljusspår på 2,4 km med belysta anslutningar till bostadsområdet, och ett motionsspår på 4,4 km.

Orienteringsklubben har sin föreningslokal i området och har delar av sin träning här, framförallt för barn/ungdom och nybörjare.

Området är välbesökt och har lättframkomliga stigar.

Skog-/mark tillstånd

Huvudsakligen barrskog, med inslag av löv. Delar av området består av hyggen orsakade av stormen 2005.

Rekreativvärde

Området har ett högt rekreativvärde för flera olika grupper av nyttjare, och för olika åldrar. Både på grund av närheten till tätorten, bostadsområden, det upplysta spåret och att det rymmer så många människor samtidigt.

Målsättning

Målsättningen är fortsatt lättillgänglig rekreation.

Om stormhyggena ersätts med lövplanteringar, vilket medför stängsling för att förhindra viltskador, fordras fler genomgångar än vad som annars är brukligt. Detta för att bibehålla en stor rörelsefrihet för besökande allmänhet, och att orienteringsklubbens träningar annars skulle få sämre tillgång till ytor nära klubblokalen.

Den planerade grustakten i lövskogen i nordvästra delen av området bör ur rekreationssynpunkt hållas så liten som möjligt. Denna del skiljer sig helt i karaktär från övriga barrskogsdominerade Klöxhult, och erbjuder därför besökaren en kompletterande upplevelse.

Konfliktrisk

Konfliktrisk mellan olika grupper av nyttjare, där hundägare nämnts som exempel av andra.

Skötselbeskrivning

Området sköts som produktionsskog. Undantaget är 5 meter på var sida spåret där det ska vara fritt från buskar och sly. I korridoren gynnas tall och lövträd för att skapa ljusare och öppnare miljö. Dessutom förbättras då möjligheten för snön att nå marken till förmån för skidåkning.

BILAGA 5 – Objektsbeskrivningar naturvärden

Objektsbeskrivning

Objekt N1 skifte Haganäs			Typ av zon/objekt:				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	
	X			X			

Allmänt

Lövskogsdominerat skogsområde i huvudsak på gammal inägomark. På vissa delar med stort inslag av ädellöv som avenbok, lind och ask. Även ren bokskog förekommer. Enstaka jättegtranar finns i lövskogarna. Bitvis naturskogsartat. Vissa delar med dominans av gran och tall. Små partier med diabaspåverkad mark förekommer.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

En del av området är nyckelbiotop och en del med höga naturvärden. En inventering av skyddsvärda lavar samt en översiktlig naturvärdesbedömning av området gjordes 2003 av Naturcentrum AB (A Malmqvist). Inga andra inventeringar är kända.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

En stor del av området är fossil åkermark. Även andra fasta fornlämningar finns som en treudd. I en del av området finns vackra lämningar från jordbruket i bondbyn Elmhult som små åkertegar och odlingsrösen (se till exempel enskifteskartan från 1824?).

Målsättning

Utveckla och bevara områdets biologiska värden genom att se till att det finns död ved av olika slag både soligt och skuggigt. Genom närheten till tätorten finns stora pedagogiska möjligheter

Konfliktrisk

Två konfliktområden finns. Dels mot skogsbruket och dels mot allmänheten. Mot skogsbruket handlar om att för stor del av virket tas ut, dels så att mängden aktivt skapad död ved minskar och dels genom gallringar så att död ved skapad genom självgallring/konkurrens uteblir. Mot allmänheten handlar det om att man tycker att området ser ovårdat ut, genom sin förekomst av död ved och vindfällda träd som arbetats upp. Dessutom har återigen frågan om att bygga vägen Haganäsleden genom området blivit aktuell.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Kontinuitetsskogsbruk i lövdominerade delar. Där lämpliga vidkroniga träd (ek och bok) finns skapas luckiga bestånd med solbelysta stammar. Max 50 % av avverkat virke tas ut. Avverkningen skall skapa/vidmakthålla skiktade bestånd. Vid gallring skapas högstubbar av så grova träd som möjligt och lågor läggs både soligt och fuktigt. En stor andel träd får stå kvar som evighetsträd. Ökning av andelen lövträd och särskilt ädellöv eftersträvas. Även enstaka granar får gå upp och bli jätteträd/evighetsträd.

Objektsbeskrivning

Objekt N2 skifte Bökhult			Typ av zon/objekt:			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X			X	X	

Allmänt

Bökhultsområdet är ett kuperat mosaiklandskap med små åkrar och lövdungar både på höjder och fuktiga marker. Höjderna skapas av diabas. Särskilt på dessa växer ädellövträd som lind, avenbok, ek och lönn. Området sköts av Bökhults byförening i samverkan med Älmhults kommun sen cirka 1995. Ett par större åkrar i västra delen sköts som slåttervall medan övriga betas med nordsvensk häst och på sommaren ungnöt. Mycket hankärdesgård har satts upp sen projektstarten, liksom vackra trägrindar. En ängslada har uppförts på Bromaden i östra delen. Nästan all lövskogsklädd mark är nyckelbiotop. Det gäller även för Kärleksbacken, det vill säga den lövskogsklädda höjden vid den brukade åkern. Väster om nedfartsvägen till badplatsen en betad hagmark med inslag av gamla åkrar.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Stora värden knutna till träden, särskilt ädellöv på höjderna, men också triviallöv på fuktigare mark. Värdefull sumpskog i östra delen kring det så kallade Häradsdiket. Vissa floravärden finns på öppen betad mark, särskilt i södra delen.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

Området är delvis fossil åkermark.

Målsättning

Avsikten med områdets skötsel är att vidmakthålla det småskaliga odlingslandskapet. Detta genom att hävda de gamla åkrarna, åtminstone genom bete, samt att försöka utveckla hela områdets biologiska värden. Både floran och värden knutna till träden bör kunna öka.

Konfliktrisk

Boende/besökare på campingplatsen har vid flera tillfällen tagit stängselslanor från gårdsgårdarna och eldat med, liksom huggit upp döda och levande träd att elda med. Exploatering genom bebyggelse skadar områdets värden.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Åkrarna brukas ekologiskt utan kemiska medel. Skogsområdena glesas ut successivt av brukaren så att de får hagmarkskaraktär. Vidkroniga träd skall finnas. Områdets mängd död ved i olika former ska öka. Sumpskogen lämnas till fri utveckling. Huvuddelen av området skall betas. Nöt och häst gärna som växelbete.

Objektsbeskrivning

Objekt N3 skifte Näset			Typ av zon/objekt:			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X			X	X	

Allmänt

Liten udde ut i sjön Möckeln med anslutande område i söder. Varierad skog på kuperad mark. I söder igenväxande gamla odlingar med björkdominerad blandskog. Ett försök att anlägga ett arboretum med de svenska trädslagen har gjorts. Liten badplats vid stranden. En stor del av den höglänta marken i norr är fossil åkermark.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Vissa naturvärden finns i området knutna till strandskogen och gamla träd.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

Vissa delar är fossil åkermark. Igenvuxen mossodling med ”mohåla” vid stigen i söder.

Målsättning

Varierat skogsområde med naturvärden. Utveckla områdets arboretum. Områdets biologiska värden skall utvecklas genom att död ved skapas. Fri utveckling av skogen på den fuktiga marken i söder mellan gångstigen och gölet. Förekomsten av grova vidkroniga lövträd på fastmark, och särskilt vid stigarna/vägarna, skall öka av förekommande lövträd. Information om områdets olika typer av värden behövs.

Konfliktrisk

En konflikt finns att allmänheten uppfattar området som skräpigt och vill att det ”snyggas upp”.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Småskaligt PF-skogsbruk. När granbestånd slutavverkas skall andra träslag följa.

Lövandelen skall öka där gran dominerat. Stora vidkroniga lärkträd skall finnas kvar i området. Riskträd för allmänheten får säkras.

Objektsbeskrivning

Objekt N4 skifte Bokhultet			Typ av zon/objekt:				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	
	X			X	X		

Allmänt

Stort lövskogsområde vid sjön Möckelns strand dominerat av ädellöv, främst bok och ek. Även lind, ask och avenbok förekommer. Området är klass II i länets naturvårdsprogram. Den största delen av området är nyckelbiotop och en något mindre del Natura 2000-område. En bevarandeplan för detta Natura 2000-område, där kallat "Dihult", har upprättats av länsstyrelsen i Kronobergs län (senast reviderad 2006). Längs med väg 600 finns många grova ekar och lindar med stort värde

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Stora naturvärden knutna till träden inom hela området. Delvis naturskogslignande. Ej inventerat. Vid stranden finns hårklomossa. Gamla grova ekar och lindar längs med väg 600 har stort värde biologiskt och för samhällsbilden

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

En stor del av området utgörs av fossil åkermark

Målsättning

Bevara och utveckla områdets biologiska värden. Det gäller både för ädellövskogen och strandskogen. Mängden död ved av olika slag skall successivt öka i området. Alla områdets trädslag skall finnas i kronskiktet inom området. Bevarandeplanen för Natura 2000-området innehåller mål och bevarandeåtgärder och är styrande för större delen av området. De gamla träden vid väg 600 skall finnas kvar. Vid vindfällning kan de grova delarna ligga kvar eller läggas på lämplig plats i Bokhultet

Konfliktrisk

Konflikt kan finnas med närboende (skugga på tomten) och utökning av badplatsområdet. Även breddning av vägar kan medföra att flera värdefulla träd kan få hot om avverkning. Så har skett tidigare. En konflikt finns att allmänheten uppfattar området som skräpigt och vill att det "snyggas upp". Sådana åtgärder skadar områdets värden.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Endast åtgärder som utvecklar områdets värden får vidtas. Undantag för vägen ned till badplatsen, som behöver hållas farbar. Säkerheten i anslutning till gc-vägar kan göra att träd kan behöva tas ned. I huvudsak inget uttag av virke från området. Ringbarkning eller fällning av träd kan göras för att gynna vidkroniga ekar inom vissa delar. Innan åtgärder skall länsstyrelsen i Kronobergs län kontaktas för godkännande. Inom övriga nyckelbiotopen skall Skogsstyrelsen kontaktas.

Objektsbeskrivning

Objekt N5 skifte Liatorps bokskog			Typ av zon/objekt:				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	
	X			X			

Allmänt

Ett bokdominerat lövskogsområde. Hela området är nyckelbiotop.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Stora naturvärden knutna till träden. Ej inventerat. Vid den gamla vägen genom området finns en fin jordkällare.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

En del av området är fossil åkermark.

Målsättning

Områdets biologiska värden skall bevaras och utvecklas. Stigen skall hållas öppen. Jordkällaren skall underhållas.

Konfliktrisk

Risk för konflikter finns mot de närmaste villorna (skugga på tomten), samt att död ved i området huggs upp till ved av boende i området. Även kanske allmänhetens syn att det ser skräpigt ut.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Försiktiga gallringar av yngre träd, för att gynna gamla och vidkroniga träd. Högstubbar och lågor skapas också då. Mängden död ved i området skall vara påtaglig. Max 50 % av avverkat virke tas ut. Kontinuitetsskogsbruk.

Objektsbeskrivning

Objekt N6 skifte Gölet			Typ av zon/objekt:			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X			X		

Allmänt

Blandskog med lövdominans. Björk, ask, al dominerar. En del gran finns också. Planer fanns på att anlägga en liten stig genom området runt Gölet, men har ej genomförts. I nordösta delen, just söder om fastigheten Gölshult 1:8, fanns ett litet område med grova granar och björkar lämnat som naturskog. Vid januaristormen 2005 blåste mycket av detta ned, men vid uppbyggnaden lämnades en del liggande träd för naturvården. Detta gäller även andra delar av området och då grova lövträd.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Vissa naturvärden knutna till träden. Viss kontinuitet av död ved. Gölet har tidigare hyst smådopping.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

Målsättning

Områdets biologiska värden skall bevaras och utvecklas. Tillgängligheten kan ökas genom att den planerade stigen anläggs. Mängden död ved av olika slag skall öka, särskilt i den nordöstra delen. Längs med den gamla Växjövägen bör träd sparas eller planteras så att allén, som är tydlig i södra delen, blir komplett längs hela sträckan.

Konfliktrisk

En konflikt finns att allmänheten uppfattar området som skräpigt och vill att det ”snyggas upp”.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Områdets trädsnitt skall utvecklas så att andelen grova lövträd ökar. Vid gallringar tillskapas nya högstubbar och lågor av de grövsta träden. Cirka 75 % av avverkad volym kan tas ut. I nordöst finns en del bokar som skall gynnas så de kan utveckla vida kronor. Kontinuitets-skogsbruk.

Objektsbeskrivning

Objekt N7 skifte Arnanäs			Typ av zon/objekt:				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	
	X			X			

Allmänt

Stort område vid Norra Virestadsjöns strand. Medelålders strandskog på den gamla sjöbotten efter sjösänkningen på 1920-talet, dominerad av al och björk. På en diabashöjd finns ädellövblandskog. Klass I i naturvårdsprogrammet. Diabashöjden och den gamla strandvallen väster därom är nyckelbiotop.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Inom nyckelbiotopen stora naturvärden knutna till lövträd och död ved. Vissa flora- och trädvärden finns i vissa övriga delar. Mindre naturvärden i övrigt.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativsvärde

Kulturmiljövärde

På höjden finns fossil åkermark och ett par fasta fornlämningar.

Målsättning

Bevara och utveckla områdets naturvärden. På höjden görs detta genom att skogen i huvudsak får utvecklas fritt. Gran får inte invandra. I de delar av området där detta är lämpligt, som längs den gamla strandvallen, skall vidkroniga ekar utvecklas med solexponerade stammar. På den gamla strandbotten skall naturvärdena öka genom att mängden död ved blir påtaglig.

Konfliktrisk

Med friluftslivet genom förekomsten av död ved.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Vid gallringar skapas högstubbar och lågor. Max 75 % av avverkat virke tas ut inom lövområdena. Inom barrområdena PF-skogsbruk med lämnande av lämpliga grova evighetsträd av båda gran, tall och lövträd. På den sydvästligaste udden kan med fördel ett fågeltorn byggas, placerat så att man kan nå det i skydd av strandskogen.

Objektsbeskrivning

Objekt N8 skifte Såganäs			Typ av zon/objekt:			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X			X		

Allmänt

Inägomark till Såganäs by med rikligt med gamla och grova lövträd av många arter som lind, lönn, björk, ek och asp. Rikligt med fruktträd. Innehåller både höglänt mark och en sluttning ned till kärr och sjöstrand. Området har en badplats i sydväst, och har tidigare mycket använts som lägerplats vid studiedagar av skolan. Planer på att erbjuda viss service till kanotister med flera håller på att realiseras i denna del av området.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Området har stora naturvärden knutna till gamla och grova lövträd. Även vissa markfloravärden finns i området. Området hävdas fortfarande genom bete med nöt (tidigare även får). Det är viktigt att denna hävd kan fortgå för att värdena skall kunna bestå. En mindre del av området har undersökts på lavar. I övrigt ingen känd artinventering.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

En stor del av området är fossil åkermark.

Målsättning

Bevara och utveckla områdets naturvärden genom försiktiga gallringar för att i vissa delar få fram vidkroniga träd, främst ek. Förekomsten av död skall öka, genom att tillskapa högstubbar och lågor på lämpliga platser.

Konfliktrisk

För hela området finns en gammal detaljplan som medger en omfattande bebyggelse. Det vore förödande för områdets värden om den realiserades. Ingen bebyggelse bör ske inom området.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Vid gallringar skapas ny död ved, både högstubbar och lågor. Vissa delar får förbli täta. Gamla lavrika lövträd får inte avverkas. Uppskattningsvis 75 % av virket kan tas ut, eller bli brännved inom området. Det är viktigt att betningen med nötkreatur fortgår inom området. Vissa blomrika delar kan med fördel betas sent på så sätt att blomrika delar finns varje år.

Objektsbeskrivning

Objekt N9 skifte Klöxhult			Typ av zon/objekt:			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X			X		

Allmänt

Barrskogsdominerat område, där mycket blåste ned vid januaristormen 2005. Inom området finns tre små områden med ädellövsskog. De har klassats som områden med naturvärden och registrerats vid nyckelbiotopsinventeringen. I övrigt finns inom området en del andra gamla lövträd som asp och björk. Området är mycket utnyttjat av skola och allmänhet.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

De få värden som finns är knutna till partierna med ädellövsskog och de gamla lövträd som finns inom små områden för övrigt.

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kulturmiljövärde

Vi ädellövs-skogen närmast torvfabriken har det legat ett torp och grunder av flera byggnader finns där. En kulturstig finns i området. Flera kulturlämningar finns men inga kända fornlämningar.

Målsättning

Bevara och utveckla naturvärdena i områdena med ädellövs-skog. Helst öka arealen med lövskog inom området. Längs med områdets stigar och vägar skall lövträd gynnas, åtminstone som en trärad. Andelen gamla lövträd skall öka, liksom mängden död ved. Skyltar bör informera om områdets värden.

Konfliktrisk

Död ved kan lätt uppfattas som skräpigt av en okunnig allmänhet (information kan råda bot på det).

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Områdets skogsbruk bör förändras så att en högre andel lövträd generellt ingår i avdelningarna under hela omloppstiden. Längs med stigar och skogsvägar gynnas lövuppslag och befintliga lövträd. Alla förekommande arter skall finnas som träd. Inom ädellövsområdena och andra värdekärnor skall endast åtgärder som gynnar naturvärdet göras. Inget grovt lövvirke bör tas ut.

BILAGA 6 – Objektsbeskrivningar kultur- och fritidsvärden

Objektsbeskrivning

Objekt R/K1 skifte Såganäs, Diö			Typ av zon/objekt: Fritidsområde			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
		X	X			X
			2007-03-01			

Allmänt

Fritidsområdet ligger naturskönt intill Såganässjön. Platsen används som bland annat kanotlägerplats utmed Helge å och har en mindre badplats. Lägerområdet byggdes upp under slutet av 1980-talet för att bli en lägerplats för främst kommunens skolor och föreningar. Stenrösen, åkerholmar och husruiner är minnen från Såganäs gamla by.

En natur- och kulturstig på cirka 2 km beskriver olika kultur- och naturobjekt med cirka 30 informationsskyltar.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

En verkligt naturskön plats att ströva och trivas i.

Kulturmiljövärde

Inom området finns det många kulturvärden som måste vårdas och återställas, till exempel odlingsröse, åkerholmar, jordkällare, terrassodlingar, husruiner och brunnar

Målsättning

Hålla området öppet för att visa upp det gamla odlingslandskapet och olika kulturminnen. Vårda natur- och kulturstigen.

Konfliktrisk

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Betesdrift förekommer på en del av området, för att hålla det öppet.

Anteckningar

Vid lägerplatsen finns stockstuga, övernattingsstuga och vindskydd samt en toalett. Dricksvatten saknas.

Diskussioner förs om att arrendera ut området för att anlägga en naturcamping.

Ett naturskönt område som måste få en tydligare skötselbeskrivning och uppföljning.

Objektsbeskrivning

Objekt R/K1 skifte Arnanäs, Virestad			Typ av zon/objekt: Fritidsområde			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
		X	X			X
						2007-03-01

Allmänt

Fritidsområdet anlades under 1960-talet och var tänkt att bli ett attraktivt strövområde intill Virestadssjön. Bland annat anlades en damm som var tänkt att användas som badplats, resultatet blev dock ej så lyckat. Vindskydd och lägerplats anlades också. Området är ett gammalt kulturlandskap med terrassodlingar och rösen. Under åren har platsen använts allt mindre och skötsel av området har blivit lite eftersatt. En kortare naturstig finns anlagd.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Naturskön plats att ströva i.

Kulturmiljövärde

Finns en del kulturvärden som dock har vårdats dåligt under många år.

Målsättning

Diskussioner förs om att sälja ut området för att ge möjlighet att bygga fritidshus. Hur området skall användas i framtiden avgörs om försäljningen verkställs.

Konfliktrisk

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Betesdrift förekommer på en del av området, för att hålla det öppet.

Anteckningar

Finns toalett vid parkeringsplatsen.

Vindskydden är dåliga och måste plockas bort

Objektsbeskrivning

Objekt R1 skifte Bokhultet, Diö			Typ av zon/objekt: Fritidsområde			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X					X
						2007-03-01

Allmänt

Fritidsområdet har en naturskön kommunal badplats med en kanotlägerplats. Området gränsar intill skola/dagis och blir en naturlig aktivitetsplats för dessa. En promenadstig (gång- och cykelväg) går genom området. Finns också en beachvolleybollplan.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Badplatsen är en välbesökt och populär plats för Diöborna. Kanotplatsen har en strategiskt viktig plats utmed kanotleden i Helge å.

Kulturmiljövärde

Finns rester kvar från en gammal stenbrygga som en gång i tiden användes som badbrygga. Finns en del stenröse i området.

Målsättning

Gräsyrtorna vid badplatsen vårdas och hela bad- och kanotlägerplatsen hålls fri från sly.

Konfliktrisk

Kan bli en del konflikter mellan besökare till badplatsen och kanotister som ockuperar gräsyrtan till badplatsen för camping.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Diö Båtklubb sköter badplatsen genom ett skötselavtal med Kultur-Fritid.

Anteckningar

Byggnad med toaletter och badhytt finns. Platsen har kommunalt dricksvatten. Iordningställda parkeringsplatser saknas. Önskemål framförs också om att höja standarden på bad- och kanotlägerplatsen med bättre bord/bänkar och eldstäder.

Objektsbeskrivning

Objekt R/K1 skifte Bökthult, Älmhult			Typ av zon/objekt: Fritidsområde/badplats			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
X			X			X
			2007-03-01			

Allmänt

Bökthult med Bergsjölundsområdet är kommunens mest välbesökta fritidsområde, med Bökthults badplats och Sjöstugans camping intill sjön Möckeln. Badplatsen är kommunens största och närheten till centralorten gör att många söker sig till platsen, inte bara för badets skull, utan för att umgås. Till exempel företag och skolklasser arrangerar ofta trivselträffar. Sjöstugans camping är en välbesökt camping på sommaren, inte bara av turistande gäster utan även av besökare till restaurangen. Ett trevligt område att flanera i.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Området har ett stort rekreativvärde för centralortens befolkning och inte minst för skolklasser samt för turister

Kulturmiljövärde

Området är ett gammalt kulturlandskap och ett omfattande arbete har lagts ned för att åter skapa landskapet. Ängar och hagmark hålls öppna, till exempel lindar hamlas. Trägardegar i gammal stil ingärdar äng och hagmark.

Målsättning

Målsättningen är att området skall fortsätta vara ett attraktivt naturskönt område. Skapa ett öppet område där fristående träd får möjlighet att växa upp samtidigt som lövlundar vårdas.

Konfliktrisk

Allmänheten har tidigare haft synpunkter på att en del av området är ”stängt” med staket och låsta grindar och att det borde vara mer öppet och tillgängligt.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Badplatsen sköts av Kultur-Fritid, med hjälp av tekniska kontoret.

Camping är privatägd och drivs i privatregi.

Bergsjölundsområdet sköts genom Bökthults Byförening, efter upprättad skötselplan och avtal.

Anteckningar

På badplatsen finns lekplats, badbryggor, beachvolleybollplan, grillplats och toalett. Campingsområdet är begränsat, men vissa möjligheter ges att få använda kommunens angränsande område, för t ex tältcamping.

Objektsbeskrivning

Objekt R/K1 skifte Haganäs			Typ av zon/objekt: Fritidsområde			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
		X	X			X
2007-03-01						

Allmänt

Närheten till bostadsområde, skola/fritids/dagis och centrala plats i Älmhult samt att flera föreningar är aktiva i Haganäs fritidsområde gör att hela området är mycket frekventerat under hela året. Inom området finns elljus- och motionsspår, 2,3 km respektive 4,5 km, 4 tennisbanor, en hembygdsgård med 2 stugor samt att Älmhults Scoutkår och Elme Folkdansgille har stugor. Skolan har öppnat ett utedagis i skogen.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Stort rekreativvärde för motionärer, i motionsspåret, samt för närboende att ströva på många stigar i en naturskön miljö. Skolan, fritids och dagis använder spåren och skogen i sin verksamhet, både för att vistas i och i lärande syfte.

Kulturmiljövärde

I området finns några husruiner, jordkällare, hembygdsstugor (2) och flera terrassodlingar.

Målsättning

Skapa ett attraktivt fritidsområde för alla åldrar under hela året.

Konfliktrisk

Förekommer en del ridning i spåren samt att hundar rastas i området, vilket inte uppskattas av alla. När skidspåren anläggs respekterar inte alla gående att ej gå i spåren. Vid skogsavverkning används spåren, uppstår bland annat markskador i spåren.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Respektive förening sköter sin anläggning. Elljus- och motionsspåret har Kultur-Fritid skötselansvar för.

Anteckningar

Inom området finns stora möjligheter att samordna olika friluftsverksamheter, frisbeegolf, boule etcetera, samt om stort behov finns bygga upp en större samlingsplats med grillplatser och bord/bänkar. Ta ställning till dammens fortsatta utveckling och skötsel.

Belysningen till elljusspåret är ej uppbyggt efter stormen "Gudruns" framfart.

Föreningar som har verksamhet i området idag är:

Älmhults Tennisklubb (tennis), Älmhults Scoutkår (friluftsliv), Elme Folkdansgille (stuga), Älmhults Hembygdsförening (kulturvård) och Korpen Älmhults Motionsidrott (tipsrundor).

Objektsbeskrivning

Objekt R skifte Haganäs			Typ av zon/objekt: Elljus- och motionsspår				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	
	X					X	2007-03-01

Allmänt

Elljus- och motionsspår, 2,3 km respektive 4,5 km, är flitigt använt av motionärer, skolan och närboende

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Elljus- och motionsspåret har ett stort rekreativvärde för många motionärer samt för närboende att vandra i. Skolan och fritids använder också spåren.

Kulturmiljövärde

Målsättning

Motionsspåren skall hålla en bra standard.

Konfliktrisk

Förekommer en del ridning i spåren samt att hundar rastas i området, vilket inte uppskattas av alla. När skidspåren anläggs respekterar inte alla gående att ej gå i spåren. Vid skogsavverkning används spåren, uppstår bland annat markskador i spåren.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Elljus- och motionsspåret och informationstavlor sköts av Kultur-Fritid.

Anteckningar

Belysningen till elljusspåret är ej uppbyggt efter stormen "Gudruns" framfart.

Föreningar med flera som har verksamhet i området idag är:

Älmhults Scoutkår (friluftsliv), Korpen Älmhults Motionsidrott (tipsrundor), Haganässkolan, fritids och dagis.

Objektsbeskrivning

Objekt R2 skifte Haganäs			Typ av zon/objekt: Tennisbanor			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
X			X			X
			2007-03-01			

Allmänt

Älmhults Tennisklubb har 4 tennisbanor och en omklädningsbyggnad som används under sommaren, cirka 1/5 – cirka 30/9.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Ett stort rekreativvärde för tennisspelarna.

Kulturmiljövärde

Målsättning

Området intill tennisbanorna och byggnaden skall hållas fri från sly och uppväxande skog.

Konfliktrisk

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Älmhults Tennisklubb har ansvar för skötseln.

Anteckningar

Objektsbeskrivning

Objekt R/K2 skifte Haganäs			Typ av zon/objekt: Hembygdstugor			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
X			X			X
			2007-03-01			

Allmänt

En mindre hembygdsgård med 2 stugor, grillplats och en öppen gräsyta samt gamla terrassodlingar.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

En trevlig plats att samlas vid, som används av flera olika grupper.

Kulturmiljövärde

Då det finns få äldre stugor i Älmhults tätort är dessa viktiga att bevara och vårda. Terrassodlingarna visar på det gamla odlingslandskapet.

Målsättning

Vårda stugorna, grillplatserna och bord/bänkar, samt håll gräsytan öppen och klippt. Terrassodlingarna öppnas upp och hålls fria från sly.

Konfliktrisk

Blir en del nedskräpning samt att placeringen av en grillplats intill ett skogsområde kan vara en fara för brand.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Parkavdelningen sköter gräsytan och bänkarna.

Anteckningar

Objektsbeskrivning

Objekt R3 skifte Haganäs			Typ av zon/objekt: Scoutstugan			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
X						X
						2007-03-01

Allmänt

Älmhults Scoutkårs stuga används för ungdomsverksamhet och mestadels under sommaren. Stugan används även av andra föreningar, vid aktiviteter i området

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

För Scoutkåren är det en viktig plats för deras verksamhet och har ett idealiskt läge för friluftsliv.

Kulturmiljövärde

Målsättning

Vårda stugan och skapa en trevlig utemiljö runt stugan och att gärna fler använder stugan och området runt stugan.

Konfliktrisk

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Älmhults Scoutkår har ansvar för skötseln.

Anteckningar

Objektsbeskrivning

Objekt R/K3 skifte Haganäs			Typ av zon/objekt: Slätteräng			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X		X			X
						2007-03-01

Allmänt

Gammal slätteräng med stenrösen och fruktträd som inte har sköts på många år. Finns också en mindre gräsplan.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Gräsplanen används av fritids och dagis. Om området vårdas kan det bli en mycket trevlig plats för friluftaktiviteter.

Kulturmiljövärde

Finns flera stenmurar och odlingsröse i området.

Målsättning

Huvudsaklig målsättning är att hålla området fritt från sly. Enstaka träd får möjlighet att fritt växa upp. Ängen grässlås. Stenmurar hålls öppna, fria från sly.

Konfliktrisk

Vid flera olika aktiviteter i området kan det uppstå konflikt, till exempel om en frisbeegolfbana anläggs där folk har varit vana vid att gå på stigar.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Anteckningar

Ta ställning till om en samlingsplats ska anläggas vid ängen, med grillhus, bord och bänkar samt förbättra och utöka befintlig gräsyta. Anlägga en frisbeegolfbana i området.

Objektsbeskrivning

Objekt R/K1 skifte Klöxhult			Typ av zon/objekt: Fritidsområde			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
		X	X			X
2007-03-01						

Allmänt

Närheten till bostadsområde och skola/fritids samt att flera föreningar är aktiva i Klöxhults fritidsområde gör att området är väl frekventerat under hela året.

Inom området finns elljus- och motionsspår, 2,4 km respektive 4,4 km samt utmed 4,4 km spåret en natur- och kulturstig. OK Älme har en klubbstuga i området.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Området har ett stort rekreativvärde för motionärer, i motionsspåret, samt för närboende att ströva i området. Skolan och fritids använder spåren och skogen i sin verksamhet, både för att vistas i och i lärande syfte.

Kulturmiljövärde

Utmed spåret, 4,4 km, finns en kultur- och naturstig med 12 objekt som med skyltar bland annat beskriver det gamla bonde- och torparsamhället.

Målsättning

Skapa ett attraktivt fritidsområde för alla åldrar under hela året. Elljus- och motionsspåren skall hålla en bra standard. Kultur- och naturstigen utvecklas för att informera om vårt kulturella arv och naturens mångfald.

Konfliktrisk

Förekommer en del ridning i spåren samt att hundar rastas i området, vilket inte uppskattas av alla. När skidspår anläggs respekterar inte alla gående att ej gå i spåren. Vid skogsavverkning används spåren, uppstår bland annat markskador i spåren. Mopedåkning sker emellanåt i spåren.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Elljus- och motionsspåret och natur- och kulturstigen samt informationstavlor sköts av OK Älme enligt ett skötselavtal mellan kommunen och föreningen.

Anteckningar

Belysningen till elljusspåret är utbytt 2006, efter stormen "Gudruns" rasering av den gamla. Föreningar med flera som har verksamhet i området är:

OK Älme (orientering och skidor), Elmhults Sport Club (löpning och skidor) och Korpen Älmhults Motionsidrott (tipsrundor). Älmhults Hembygdsförening har delvis varit inblandad i natur- och kulturstigen. Klöxhultsskolan (skola, fritids och dagis) är en flitig användare av området.

Objektsbeskrivning

Objekt R1 skifte Klöxhult			Typ av zon/objekt: Elljus- och motionsspår			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X					X
						2007-03-01

Allmänt

Elljusspåret, 2,4 km, och motionsspåret, 4,4 km, är flitigt använt av flera föreningar, skolan och närboende.

OK Älmes klubbstuga är en viktig samlingsplats vid startområdet.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Elljus- och motionsspåret har ett stort rekreativvärde för många motionärer samt för närboende att vandra i. Skolan och fritids använder också spåren.

Kulturmiljövärde

Målsättning

Elljus- och motionsspåren skall hålla en bra standard både för löpning och skidåkning. Spåren skall hållas öppna, cirka 2 meter på varje sida, från sly och undvika att större träd grenar ut över spåren.

Konfliktrisk

Förekommer en del ridning i spåren samt att hundar rastas i området, vilket inte uppskattas av alla. När skidspår anläggs respekterar inte alla gående att ej gå i spåren.

Vid skogsavverkning används spåren, uppstår bland annat markskador på spåren. Mopedåkning sker emellanåt i spåren.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Elljus- och motionsspåret och informationstavlor sköts av OK Älme enligt ett skötselavtal mellan kommunen och föreningen.

Anteckningar

Belysningen till elljusspåret är utbytt 2006, efter stormen "Gudruns" rasing av den gamla. Föreningar med flera som har verksamhet i området är:

OK Älme (orientering och skidor), Elmhults Sport Club (löpning och skidor) och Korpen Älmhults Motionsidrott (tipsrundor). Klöxhultsskolan (skola, fritids och dagis) är en flitig användare av spåren.

Objektsbeskrivning

Objekt R2 skifte Klöxhult			Typ av zon/objekt: OK Älmes stuga/startplats				
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation	
X						X	2007-03-01

Allmänt

Vid start- och målområdet för elljus- och motionsspåret har OK Älme byggt en klubbstuga, 1983. Vid området finns också en grillplats och ett nybyggt (2006) vindsydd.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

OK Älmes stuga samt hela området för start och mål har ett stort rekreativvärde för dem som använder spåret.

Kulturmiljövärde

Målsättning

Området skall hållas fri från sly och enstaka träd skall ges möjlighet att växa upp

Konfliktrisk

Vid skogsavverkning förekommer upplag vid området.

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Platsen samt byggnader sköts av OK Älme enligt ett skötselavtal mellan kommunen och föreningen.

Anteckningar

Vid start- och målområdet finns två informationstavlor.

Objektsbeskrivning

Objekt R/K2 skifte Klöxhult			Typ av zon/objekt: Natur- och kulturstig			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
	X		X			X
			2007-03-01			

Allmänt

Utmed motionsspåret, 4,4 km, finns en kultur- och naturstig med 12 objekt som med skyltar beskriver det gamla bonde- och torparsamhället.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

Kultur- och naturstigen ger hela området ett ökat rekreativvärde för alla åldrar.

Kulturmiljövärde

Känns värdefullt att beskriva det gamla bonde- och torparsamhället och att Klöxhultsskolan får möjlighet att använda den i sin undervisning.

Målsättning

Kultur- och naturstigen utvecklas för att informera om vårt kulturella arv och naturens mångfald.

Konfliktrisk

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Kultur- och naturstigen sköts av OK Älme enligt ett skötselavtal mellan kommunen och föreningen.

Anteckningar

Objektsbeskrivning

Objekt R1 skifte Yttre Näset			Typ av zon/objekt: Fritidsområde			
Hänsyn plats	Hänsyn Område	Zon	Kultur	Natur	Vatten	Rekreation
		X	X			X
2007-03-01						

Allmänt

Fritidsområdet innehåller en promenadstig som går längst ut på näset intill sjön Möckeln. En utav de natur skönaste platserna i kommunen! Ett antal grillplatser har byggts uppmed stigen. En inofficiell badplats finns.

Skog-/mark tillstånd

Naturvärde

Konfidentiellt naturvärde

Rekreativvärde

En populär promenadrunda för de närboende.

Kulturmiljövärde

Målsättning

Det saknas ett tydligt kommunalt beslut om vilken inriktning platsen skall ha.

Konfliktrisk

Skötselbeskrivning (alla åtgärder utföres inom ramen för SVL och FSC-standard)

Promenadstigen, grillplatserna och området runt dessa sköts av Möckelns IF.

Anteckningar

En tanke har varit att höjden på näset skall hållas fri från träd och sly så att den kan användas som pulkabacke.

Möckelns IF har framfört önskemål om att spåren blir belysta.

Området används av skolklasser.

Önskemål om vindskydd har framförts.